

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 298 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 28. SVIBNJA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Pokrajinski festival KUD Dalmacije

U čast VII. kongresa SKJ i 15-godišnjice borbi na Sutjesci, u Šibeniku će se od 1. do 8. lipnja održati Pokrajinski festival kulturno-prosvjetnih i umjetničkih društava Dalmacije. Priredbe će se održavati u Narodnom kazalištu, osim koncerata limenih glazbi, koje će se izvoditi na Trgu Republike.

- VI. Svečano otvorenje Festivala. Veće tamburaških zborova i folklornih grupa.
- VI. »Operacija«, drama M. Pucove u izvedbi KUD »Joško Rendić« iz Supetra.
- VI. »Ženidba«, komedija od N. Tolstoja u izvedbi KUD »Pero Milanović« iz Knina.
- VI. »Grančar« od Freudenticha u izvedbi KUD »Filip Dević« iz Splita.
- VI. Koncert limenih glazbi (I. dio). »Klupko« od P. Budaka u izvedbi KUD »Prvoborac« iz Rogoznice.
- VI. »Scapinove spletke« od Moliera u izvedbi GD »Hartić« iz Tjesnog.
- VI. Veće bjevačkih zborova.
- VI. Koncert limenih glazbi (II. dio).

Svečano proslavljen DAN MLADOSTI

Knin: Mnogobrojne priredbe kulturnog i sportskog sadržaja

U Kninu, kao i na čitavom području kninske općine svečano je proslavljen Dan mladosti i rođendan druga Tita. Održane su brojne kulturne priredbe i sportske manifestacije. Učenicima svih škola, omladina iz ustanova i poduzeća, pionirske, omladinske i sportske organizacije održale su bezbroj priredbi, tako da je praznik mladosti bio prava smotra slavlja, radosti i snage na kojoj su mladi ljudi ovog kraja pokazali rezultate dosadašnjeg rada, riješeni da nastave još većim elanom svoje djelovanje. Poneseni složnim i velikim naporima ostalih radnih ljudi, koji su svojom pomoći i prisustvom uveličali praznik mladih, oni su se tako svi zajednički kroz ovu općenarodnu manifestaciju u mislima okupljali oko voljenog druga Tita, šaljući mu pozdrave i najljepše želje za njegovu ličnu sreću i za napredak naše zemlje.

Po lijepom i toplom vremenu udefilirali su glavnom gradskom ulicom učesnici Općinskog sleta, predvođeni zastavama i muzikom. Velik broj građana izašao je na ulice da pozdravi pionire i omladinu koja je u lijepim uniformama skladno marširala prema sletištu,

koje je već bilo ispunjeno mnoštvom naroda. Na svečanoj tribini nalazili su se predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija i gosti. Nakon što je izvršen pozdrav zastavi, svečano je predana svečana zastava omladinama iz Očestova, koji su pobijedili u seoskim partizanskim igrama i diploma pionirima Vrbnika za osvojeno prvo mjesto u pionirskom višeboju.

Zatim su veoma uspješno izvedene sletske vježbe u kojima su nastupili učenici kninskih škola i članovi društva »Partizana«. Iza toga su članovi kninskog »Partizana« efektino izveli vježbe na spravama. Na sletu su učestvovali i izviđači kninskog odreda, koji su velikom vještinom demonstrirali postavljanje i demontiranje šatoru. Slijedilo je još nekoliko nastupa pionira i omladine. Održana je utakmica i u odbojci. Na završetku sleta svi učesnici su ponovo prodefilirali vježbalištem pozdravljajući gledaoce. Narod im je uzvraćao aplauzom. Bio je to iskren pozdrav našoj omladini povodom njenog praznika.

U čast rođendana druga Tita u subotu navečer je u domu »Partizana« u Kninu održana uspješna akademija. Članovi svih kategorija kninskog »Partizana« izvodili su ritmičke vježbe, vježbe na parteru i na spravama. Velik broj gledalaca bio je veoma zadovoljan izvedenim programom.

U čast Dana mladosti i rođendana druga Tita, daci škole učenika u privredi priredili su svoju izložbu, koja je ugodno iznenadila. Učenicima metalske struke, koji uče zanat u Tvornici vijaka, pokazali su umješnost i preciznost kod izrade alata, crteža i šema. Mladci građevinci kao kolektivni rad izložili su minijaturu stambenu zgradu. Daci elektrotehničke struke također su izložili nekoliko zanimljivih radova. Za ovima malo ne zaostaju ni ostali učenici u privredi, kao drvodjelci, krojači, tekstilci, košaraši-pletari, pekari, kotlari i drugi, koji su ručnim radovima, nacrtima i krojevima dali ovoj uspješnoj izložbi pečat svestranosti, dobrog poznavanja materijala i njegove kvalitete.

Kistanje: Sportske manifestacije

Omladina kistanjske općine proslavila je Dan mladosti sportskim i kulturnim priredbama.

Nakon defilea kroz Kistanje omladina je na igralištu »Mladost« izvela sportski program. U sletskim vježbama najprije su nastupili omladinci i omladinke, a zatim pioniri osmogodišnje škole iz Kistanja. U bacanju kugle pobjedio je Veselin Grjidić, dok je u skoku u dalj bio najbolji Vukašin Rašić iz Ivoševca. Učenik osmogodišnje škole u Kistanjama Brancko Opačić pobjedio je u trčanju na 1000 metara, a na 100 metara prvi je stigao Jakša Čosić. Održan je i susret u odbojci između Kistanja i Đevrsaka u kojem je iznijela pobjedu ekipa iz Kistanja. U nogometnom susretu osmogodišnja škola u Kistanjama pobjedila je Oklaj sa 4:1, a Ivoševce sa rezultatom 3:1.

Navečer je u Domu kulture izveden kulturno-umjetnički program. Nastupila je omladina iz Kistanja, Đevrsaka, Gošića, te daci osmogodišnje škole u Đevrska. Pored omladine, proslavi je prisustvovao velik broj mještana.

Murter: Općinski slet

U čast Dana mladosti i rođendana druga Tita u Murteru je održan općinski slet »Partizana«, na kojem je sudjelovalo oko 400 vježbača. Nakon defilea u kojem

ne obrade. Također je potrebno spomenuti učenike trgovinske struke, koji su u sklopu ove izložbe vrlo ukusno aranžirali izloge svojih radnji u kojima naukuju. Građani, koji su posjetili izložbu, najljepše se izražavaju o svim eksponatima.

Pala je tiha noć. Dan mladosti još nije bio završen. Zato su se pobrinuli izviđači i planinke, poletarci i pčelice. Oni su u dječjem parku u boričima, zapalili logorsku vatru i nedaleko podigli šatore. Izviđači su pokraj vatre pričali, igrali kola i pjevali. Bilo je to rijetko veselje i želja da Dan mladosti potraje što dulje.

U nizu sportskih takmičenja koja su u Kninu održana povodom Dana mladosti, biciklisti iz Knina i Šibenika učestvovali su u biciklističkoj trci od Knina do Srba i natrag. Staza je bila duga 130 km. Trka je bila veoma naporna. Prvi je stigao Dane Grozdanić iz Šibenika, a drugi Milan Trivić iz Knina.

Šibenik: Jedriličarska regata

U Šibeniku je na svečan način proslavljen Dan mladosti i 66. rođendan druga Tita. U subotu navečer šibenska narodna glazba priredila je na Poljani maršala Tita veoma uspješni koncert, a zatim je gradskim ulicama upriličena bakljada u kojoj su sudjelovali članovi »Partizana« i atletskog kluba »Šibenik«. Nosioći baklju u prvim redovima imali su na prsimu ispisano »Dan mladosti«. Potom su na dužini od oko 600 metara održane trke u kojima su učestvovali atletičari i atletičarke »Šibenika«. Ove trke promatralo je nekoliko hiljada građana. Iste večeri u Mandalini je izvršena iluminacija obale, a u dvorani »Partizana« izvedena je svečana akademija, dok je u šibenskoj luci u priličen nastup članova Aero kluba.

Sutradan je u šibenskoj luci održana jedriličarska regata uz sudjelovanje društava »Mornar« i »Val« iz Šibenika i »Zak« iz Betine.

Primošten: 200 pionira s upaljenim bakljama

Mještani Primoštena su također na veoma svečan način proslavili Dan mladosti. U subotu navečer priredena je bakljada kroz mjesto u kojoj je sudjelovalo preko 200 pionira. Po svim okolnim brdima omladina je zapalila krijesove. Nakon bakljade učenici osmogodišnje škole dali su priredbu. U nedjelju su održana sportska natjecanja. (MM)

II. kotarski slet Bogat program

Kotarski savez »Partizana« organizira u subotu i nedjelju u čast Dana mladosti, 15-godišnjice borbi na Sutjesci i 10-godišnjice »Partizana« Jugoslavije II. kotarski slet.

U subotu u 20 sati održat će se svečana akademija u Narodnom kazalištu. Program će izvoditi društva sa područja kotara, te članovi »Partizana« iz Splita i Zadra.

Defile učesnika sleta održat će se u nedjelju u 9 sati. Velika povorka od oko 4000 omladinaca i omladinki, pionira i pionirki krenut će od Križa ulicama Borisa Kidriča, te Bratstva i jedinstva prema Domu narodnog zdravlja.

Istog dana u 16 sati počeo će odvijanje raznovrsnog programa sleta na stadionu »Rade Končar«. Pozdrav zastavi označit će ujedno i početak sleta. Zatim će se članovi atletskog kluba »Šibenik« natjecati u bacanju kugle, trčanju na 100 i 1500 m, te štafeti 4x100 m.

Nakon toga će izvoditi sletske vježbe ženska i muška djeca, pionirke i pioniri.

U natezanju konopa nastupit će šest ekipa naših radnih kolektiva.

Izvođenje programa nastavit će se vježbama na spravama. Na ručama nastupaju četiri muška i četiri ženska odjeljenja. Vježbe na predi izvodit će tri ženska odjeljenja, dok će preko stola preskakati jedno žensko i jedno muško odjeljenje. Na vratilu će vježbati tri muška odjeljenja. Pioniri će, zatim, preskakati preko kozlića a omladinci i omladinke izvodit će slobodne sastave na parteru.

U nastavku će naši najmlađi izvesti nekoliko dječjih igara. Završni dio programa ispunjen je sletskim vježbama koje će izvoditi omladinci i omladinke sa kotara, pripadnici JRM — škola Divulje, te omladinci i omladinke Šibenika.

Završna slika, u kojoj će nastupiti svi učesnici, ujedno će obilježiti završetak II. kotarskog sleta »Partizana«.

Organizacija SSRN izučavat će materijale Kongresa SKJ

U Socijalističkom savezu radnog naroda Hrvatske izrađen je prijedlog plana za izučavanje kongresnih materijala. Prema tome planu, proučavanju materijala sa VII. Kongresa SKJ prići će organizacije Socijalističkog saveza, vjerojatno, sa dva aspekta: teoretskog i praktičnog. Da bi se to postiglo, kotarska i općinska rukovodstva Socijalističkog saveza treba da na osnovu kongresnih materijala, izvuču praktične zadatke za daljnji rad osnovnih organizacija. Tom prilikom posebno će se ukazati na političke zadatke, koji stoje pred Socijalističkim savezom.

Prema prijedlogu plana za izučavanje materijala, članstvo Socijalističkog saveza upoznat će se preko predavanja i sastanaka s osnovnim materijalima i odlukama Kongresa, te Programom SKJ.

Brigu oko prorade kongresnih materijala vodit će kotarski i općinski komiteti SK. Ukoliko se usvoji predloženi plan rada, oni će zajedno s odborima SSRN i sindikatima i Narodnom omladinom izraditi cjelokupan program proučavanja kongresnih materijala u svim organizacijama. Pri kotarskim i općinskim komitetima formirat će se aktivne grupe. U te aktivne uključit će se i aktivisti Socijalističkog saveza, zatim Sindikata i Narodne omladine.

Predloženo je, nadalje da se proučavanje tih materijala u osnovnim organizacijama podijeli u dva dijela. U prvom dijelu, u svim organizacijama proučit će se referat druga Tita. U nastavku prvog dijela prorade materijala održat će se sastanci i širi skupovi Socijalističkog sa-

veza na kojima će govoriti delegati VII. kongresa o utiscima i osnovnim odlukama tog historijskog zasjedanja.

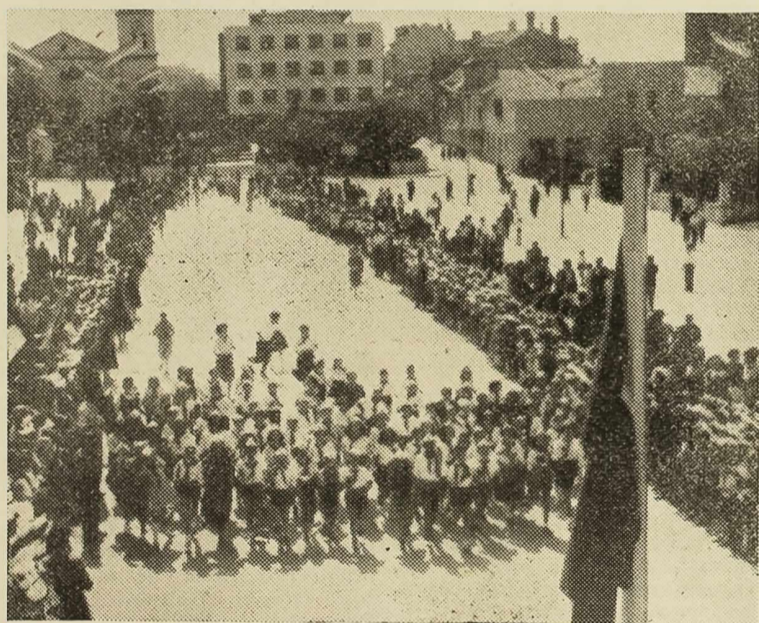
U drugoj etapi prišlo bi se sistematizaciji obradi kongresnih materijala. Prije svega članstvo Socijalističkog Saveza protučilo bi one kongresne materijale, koji govore o međunarodnim odnosima. Druga tema obuhvatit će vjerojatno ulogu SSRN u razvitku komune i daljnjem unapređenju mehanizma radničkog društvenog upravljanja. U prvoj kongresnih materijala istaći će se također uloga i zadatak Socijalističkog saveza na podizanju poljoprivredne proizvodnje.

Prema prijedlogu plana za izučavanje kongresnih materijala, organizacije Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske proučit će i sva iznesena pitanja sa područja prosvjete, nauke i kulture sa posebnim osvrtom na sistem obrazovanja odraslih. U tom prijedlogu posebno je istaknuta potreba, da se ukaže na društvenu ulogu i idejne osnove Saveza komunista Jugoslavije.

Kao što se vidi, predloženi plan izučavanja kongresnih materijala sačinjavao bi minimum ali solidan program ideološkog rada Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske.

Pored ovako svestranog prilaganja kongresnim materijalima, od strane naše najmasovnije političke organizacije, očekuje se, da će narodna sveučilišta i ostale prosvjetne institucije u Hrvatskoj također unijeti u svoje programe rada proradu materijala sa VII. kongresa SKJ.

sp.

Savjetovanje o poljoprivredi

Prvenstveno privredni razvoj našeg sela

Na inicijativu Kotarskog odbora SSRN u Šibeniku je održan sastanak sa predsjednicima općinskih odbora SSRN i sekretarima općinskih komiteta SK sa područja kotara. Predsjednik Kotarskog odbora Socijalističkog saveza Milan Bijelić u svom govoru iznio je najvažnije zadatke koje u narednim mjesecima stoje pred organizacijom SSRN.

On je govoreći o slabostima zajedničkih organizacija ukazao da je u njihovom dosadašnjem radu bilo nedovoljno upornosti u provođenju perspektivnog plana unapređenja poljoprivrede, gotovo nikakove brige nije bilo u rješavanju pitanja stručnog kadra, a još manje se vodilo računa o jačanju organa društvenog upravljanja. I pitanju kooperacije s inokosnim poljoprivrednicima nije posvećena dovoljna pažnja. O svim tim i drugim problemima koji tište zadru-

žne organizacije na našem kotaru trebać će raspraviti općinski odbori Socijalističkog saveza i općinski komiteti Saveza komunista, kao i osnovne organizacije u selima, kako bi se pojedine slabosti navrijeme otklonile. Budući da su za mjesec rujan zakazani izbori za nove savjete u zadrudnim organizacijama, onda se imperativno nameće svestrana pomoć svih političkih i društvenih organizacija, a posebno onih na selima. Socijalistički savez, rekao je Milan Bijelić, treba da postane pokretač svih akcija a naročito onih, koje su usko vezane za napredak i dalji razvitak poljoprivredne proizvodnje. Isključivo od njihove pomoći zavisić će i prosperitet naših sela u podizanju općeg standarda tamošnjeg stanovništva. U daljnjem izlaganju on se osvrnuo

(Nastavak na 2. strani)

Savjetovanje o unapređenju poljoprivrede

Pokrenuti privredni razvoj sela

(Nastavak sa 1. strane)

na zdravstveno osiguranje poljoprivrednika, stambenu i turističku djelatnost, trgovinu i ugostiteljstvo, pitanje izgradnje sportskih objekata, itd.

U diskusiji je uzeo riječ predsjednik Zadrugnog saveza kotarara ing. Zvone Juršić, koji je u vezi izbora za zadrugne savjete istakao, da političke i društvene organizacije pruže punu podršku u pripremanju, a posebno što se tiče izbora lica koja će upravljati zadrugama. Jer, dosad je bilo slučajeva da su zadrugama upravljali ljudi koji nemaju ništa zajedničkog s radom u zadrugama, iznoseći primjere u Golubiću i Vodica. On je podvukao potrebu da se prethodno u svim zadrugama provede analiza dosadašnjeg djelovanja s obzirom na to da su neke zadruge došle u težak materijalni položaj. To posebno vrijedi za zadrugne organizacije u Rogoznici i Tijesnom, koje su u prvom kvartalu ove godine poslovale sa gubitkom. Osim toga on je naglasio da je potrebno povesti računa o biranju poslovnog upravitelja, jer su oni u Erveniku, Rogoznici, Brbiru i nekim drugim zadrugama veoma loše radili.

Sekretar općinskog komiteta SK Knin govoreći o zdravstvenom osiguranju stanovništva istakao je da je rad na tome krenuo nabolje i da postoji mogućnost da se u idućoj godini pristupi ostvarenju te zamisli. Dosad je u tom pogledu dosta učinjeno, a i interes kod poljoprivrednika je pokazao na neophodnost te akcije. Predsjednik općinskog odbora SSRN Drniš, pored ostalog, rekao je da su razni komunalni problemi rješavani vlastitim sredstvima uvođenjem samodoprinosu, dok je SSRN najvećim dijelom bio nosilac svih akcija na selu. Perspektivni plan unapređenja poljoprivrede dogotovljen je i ovih dana dan na analizu organizacijama SSRN.

Nika Bujas, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik govorio je o nekim aktuelnim problemima zadrugnih organizacija. On je istakao da se rad u zadrugama šibenske općine uglavnom odvija preko organa društvenog upravljanja. Samo nekoliko zadruga rade pod povoljnim uvjetima i njihova djelatnost je krenula na bolje. Međutim, veći broj zadruga ne predstavlja ekonomsku bazu za stvaranje socijalističkih odnosa na selu, malo se vodi računa o kooperaciji i t.d.

Na kraju je govorio Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK. On je podvukao ulogu i zadatke organizacija SSRN u rješavanju

problema, a naročito unapređenja zadrugarstva. Mnoga sela isključivo su svoj rad usredotočila na elektrifikaciju svojih domova, iako su još uvijek ostale neriješene najpreče potrebe sela, kao što je poljoprivreda. On je skrenuo pažnju prisutnima da se primaran zadatak danas nalazi u pokretanju privrednog razvitka na selu, a onda tek, kada se pojačaju fondovi i društvena sredstva, pristupiti radovima na elektrificiranju. Jer, uložena sredstva na svjetljenje momentano ne će donijeti onoliko koristi, koliko će se baš investicije u poljoprivredu odraziti na povećanje općeg standarda. (J)

Iz Narodnog kazališta

Dvije premijere

U petak 23. svibnja izvedena je u Narodnom kazalištu premijera savremene komedije Duška Rokandića »Kula Babilonska« u režiji redatelja zadarskog kazališta Vlade Vukmirovića. Svega četiri uloge u ovoj komediji tumačili su Ilija Ivezić (Donat), Neva Belamarić (Ana), Zvonko Lepetić (Martin) i Vera Lepetić (Magda). Inscenaciju je izradio scenograf zagrebačke komedije Ljubomir Petričić. Dva dana kasnije ansambl Na-

rodnog kazališta izveo je i drugu premijeru — »Doživljaj Nikoline Bursaća«, scenjskih razgovora u dva dijela, koje je prema prozi Branka Čopića obradio Miroslav Dedić. Komad su režirali Milorad Spasojević, član kazališta u Tuzli i Vlado Vukmirović. Naslovnu ulogu je tumačio Ante Balin, a u ostalim ulogama su nastupili Ana Regio (majka), Branko Matić (Jovica), Albert Drutter (Tanasije) i ostali.

Pripreme za proslavu na Sutjesci

U Hrvatskoj se provode opsežne pripreme za veliku proslavu petnaestogodišnjice borbe na Sutjesci, koja će se održati 4. srpnja o. g. Gotovo sve političke i društvene organizacije ovih dana pristupile su razradi detaljnih programa za učestvovanje u proslavi, a u nekim kotarskim centrima već su održane ili su u toku manje akcije posvećene ovom historijsko značajnom događaju.

Organizacije Saveza boraca, Sindikata, ratnih vojnih invalida, Narodne omladine, Saveza ženskih društava i neke druge, razradile su opsežan program priprema, od kojih se mnogi već privode kraju. Glavnom odboru Saveza boraca već su prispjele prijave, za učešće na proslavi borbe na Sutjesci, preko 1300 preživjelih boraca i roditelja boraca, koji su poginuli u borbi probijajući neprijateljski obrub na Sutjesci. Programom priprema predviđeno je da stari borci — članovi Saveza boraca — u okviru proslave u svojim mjestima održe predavanja i razgovore po poduzećima i omladinskim organizacijama.

Na velikoj proslavi iz Hrvatske će uzeti učešća i 250 članova sindikata, najboljih radnika pojedinih kolektiva. Osim toga, organizacije sindikata u svim kotarskim i općinskim centrima preuzele su na sebe zadatak, da u suradnji sa organizacijama Saveza boraca, organiziraju svečane akademije posvećene borbi na Sutjesci. Glavni odbor Saveza ženskih društava preporučio je svojim organizacijama, da pored ostalog, organiziraju razgovore sa borcima u znak sjećanja na dan borbe, a istovremeno da se proslava borbe na Sutjesci poveže sa proslavom osnivanja prve ženske partizanske čete u Hrvatskoj i održavanjem prve konferencije antifašističkog fronta žena, koja je održana u Otočcu 1943. godine.

Organizacije Saveza ratnih vojnih invalida u program svojih priprema za proslavu unijele su zadatak, da pošalju na centralnu proslavu na Tjentištu grupu djece palih boraca.

Naročito intenzivne pripreme za proslavu provode se u organizacijama Narodne omladine. Između ostalog, članovi ove organizacije i Saveza pionira, prije i za vrijeme proslave, organizirat će po poduzećima, seoskim organizacijama i školama prigodna predavanja, ložerovanja omladinaca i posjete mjestima značajnim iz dana Narodno-oslobodilačke borbe.

Na proslavu 15-godišnjice borbe na Sutjesci organizacije Saveza za tjelesni odgoj »Partizan« uputit će 200 svojih članova, koji će biti svrstani u dvije brigade. Osim toga, članovi ove organizacije u su-

Spomen ploča na Tjentištu

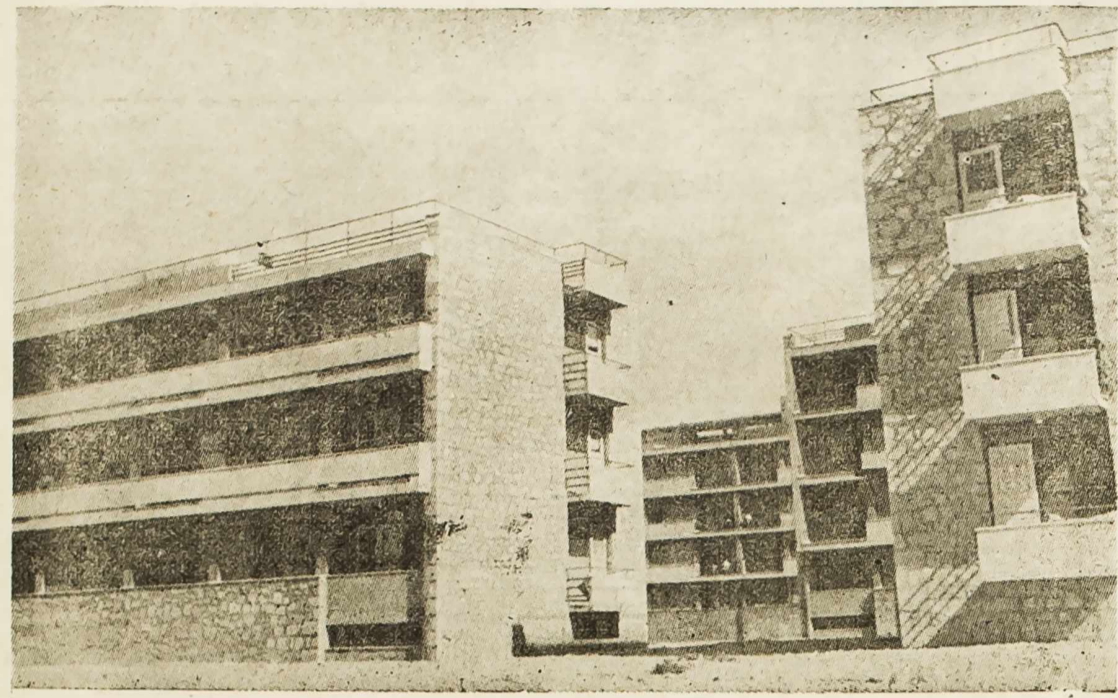
radnji sa organizacijama Slovenije i Bosne i Hercegovine organizirat će i štafetu, koju će na dan proslave članovi »Partizana« iz Bosne i Hercegovine na Tjentištu predati drugu Titu. Za učešće na proslavi prijavilo se i 80 planinarskih društava, dok će Feričalni savez Hrvatske na proslavi predstavljati dvije brigade, u čijem sastavu će se naći i studenti Zagrebačkog fakulteta. Organizacija studenata Zagrebačkog sveučilišta proslavu Sutjeske, između ostalog, obilježit će organiziranjem partizanskog marša kroz Liku.

Za sudjelovanje na centralnoj proslavi na Tjentištu prijavio se i veći broj istaknutih hrvatskih književnika, slikara i drugih umjetnika. Časopis »Umjetnost« u povodu proslave posvetit će jedan svoj broj sjećanjima na događaje iz Narodnooslobodilačke borbe. Ovu veliku proslavu uveličat će svojom djelatnošću i Muzej Narodne Revolucije u Zagrebu. Suradnici ovog Muzeja organizirat će nekoliko izložbi posvećenih Narodnooslobodilačkoj borbi u manjim mjestima i održati nekoliko predavanja.

U povodu proslave borbe na Sutjesci »Zagreb-film« priprema snimanje jednog filma iz Narodno-oslobodilačke borbe po scenariju, koga je napisao Duro Kladarin.

Kao što je poznato, na centralnoj proslavi na Tjentištu iz čitave zemlje učestvovat će preko 54.000 ljudi, od kojih 8400 učesnika borbe na Sutjesci i 2000 članova porodica palih boraca.

V. T.

Obaveze narodnih odbora u sprovođenju odluke o evidenciji i kontroli cijena

Izjava Ante Domandžića, pomoćnika državnog sekretara za poslove robnog prometa FNRJ

U posljednje vrijeme izvjestan broj privrednih organizacija prekršio je propise Odluke o evidenciji i kontroli cijena. Uredništvo Servisa za lokalnu štampu zamolilo je pomoćnika državnog sekretara za poslove robnog prometa FNRJ i saveznog tržišnog inspektora Antu Domandžića da odgovori na pitanje: »Kako se sprovođa u život Odluka o evidenciji i kontroli cijena i kakvi su u tome zadaci narodnih odbora?«

— Februarska odluka Saveznog izvršnog vijeća o evidenciji i kontroli cijena ima za cilj — rekao je Domandžić — dalju stabilizaciju tržišta, osiguranje dosadašnjeg povoljnog razvoja proizvodnje i porast životnog standarda. Mjere predviđene ovom Odlukom nisu ni malo u suprotnosti sa samostalnošću privrednih organizacija i sa djelovanjem tržišta kao osnovnog regulatora cijena. Naprotiv, one baš od toga i polaze.

Ali i pored jasnih principa Odluke koja predviđa slobodno formiranje cijena — uz prethodno obavještanje nadležnih organa o uzrocima za njihovo povišenje cijena, — potrebnu saradnju organa državne uprave i komora u razmatranju problema cijena, poje-

dine privredne organizacije nisu poštovale ove propise, tako da su poduzete i mjere za kažnjavanje onih privrednih organizacija — industrijskih poduzeća i veletrgovina — koje se nisu pridržavale procedure za eventualno povećanje cijena predviđeno u odluci Saveznog izvršnog vijeća.

Dosadašnji rezultati provjeravanja u kojoj su mjeri industrijska i trgovinska poduzeća na veliko postupala po propisima Odluke o evidenciji i kontroli cijena pokazuju da je kod jednog broja privrednih organizacija disciplina bila nedovoljna. Neke privredne organizacije, dakle, nisu dovoljno hvatile značaj stabilizacije tržišta i interese zajednice. Pri tome se misli na one privredne organizacije koje su povišile cijene, a nisu prethodno podnijele obavještanje da to namjeravaju da učine ili su povišile cijene odmah po podnijetom obavještanju a nisu očekivale predviđeni rok od 30 dana odnosno 15 dana.

Kontroli i evidenciji cijena podliježe 1.722 industrijska i 1.078 veletrgovinskih poduzeća. Dosad je izvršena kontrola 900 industrijskih i 848 veletrgovinskih poduzeća, što čini 63 posto od ukup-

nog broja. Utvrđeno je da je 185 poduzeća prekršilo propise. Dalje je konstatirano da su cijene povišene za 160 artikala. Broj poduzeća koja su prekršila propise i broj artikala kod kojih su povišene cijene nije relativno veliki i zabrinjavajući. Ali, ipak, ukazuje da sa gledišta discipline i poštovanja propisa nije ni sasvim beznačajan, zbog čega treba sprovesti oštre mjere radi uvođenja discipline.

Ali, s druge strane, znatan broj poduzeća držeći se propisa bio je vrlo discipliniran. Ova poduzeća blagovremeno su podnijela obavještanja i dokumentaciju s iscrpnim analizama o uzrocima namjeravanog povišenja cijena. Na taj način, te privredne organizacije pomogle su organima uprave da se blagovremeno saznaju uzroci i uoče pojave, a time i pomoćne da se na vrijeme otklone teškoće koje stoje na putu stabilizacije i usklađivanja cijena i tržišta.

Kao što sam već istakao, protiv jednog broja privrednih organizacija podnijete su prijave kotarskim javnim tužiteljstvima. Prema podacima Saveznog tržišnog inspektorata, dosad je kažnjeno 17 industrijskih i veletrgovinskih poduzeća. Izrečena kazna kreću se između 250.000 i 15.000 dinara, a ukupna vrijina kazni iznosi nešto preko 1.200.000 dinara.

Izrečene kazne poduzećima u razmatranju orasne upravljanja na osnovu neodgovornosti administrativnih i drugih privrednih organizacija, a u isto vrijeme i na potrebu poduzimanja mjera za kažnjavanje odgovornih krivaca. Svakako, istakao je Domandžić, bilo bi korisno da i narodni odbori općina sa svoje strane posebno ukažu radničkim savjetima poduzeća na ovaj problem.

Od ukupno 2.800 privrednih organizacija do polovine maja preotdano je 1.748 ili 63 posto iz ovoga se može zaključiti da tržišna inspekcija još sporo organizira kontrolu. Osnovni uzrok za ovu nepopunotu inspekcija nego više u tome što se tržišna inspekcija ne obrađuje i za poslove za koje nije nadležna, mada je i sama opterećena mnogim tekućim zadacima kontrole na osnovu mnogih propisa i mjera donesenih u oblasti robnog prometa.

Drugi problem je u tome, što neke općine još uopće nisu angažirale svoje tržišne inspekcije za sprovođenje Odluke o evidenciji i kontroli cijena. Od donošenja Odluke prošlo je prilično vremena, poslije čega su dostavljena potrebna uputstva o načinu sprovođenja ovoga zadatka, održana su savjetovanja i, konačno, upućene su u sve kotare ekipe sastavljene od službenika Saveznog i republičkih tržišnih inspektorata. Pa i pored ove značajne pomoći, izvještaj broj općinskih tržišnih inspekcija ni do danas nije dostavio izvještaje o izvršenju ovog zadatka.

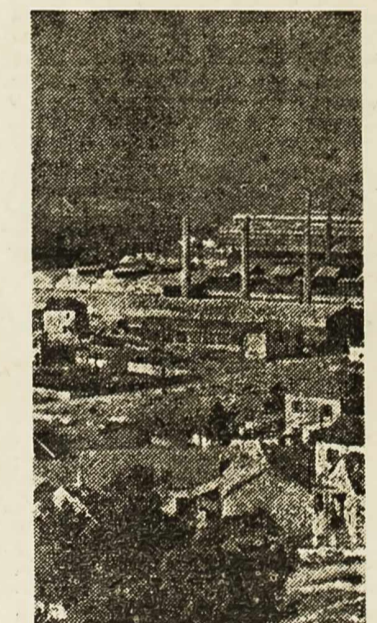
Sve to ukazuje na to da neki općinski narodni odbori — završio je svoje izlaganje dr. Domandžić — nisu dovoljno shvatili značaj i važnost mjera sadržanih u Odluci o evidenciji i kontroli cijena. To nametne potrebnu obilježnu pažnju obavezama i sprovođenju u život Odluke o evidenciji i kontroli cijena koju je donijelo Savezno izvršno vijeće.

I. R. (Sedma Sila)

Iz tvornice elektroda i ferolegura

Nova peć u pogonu

Jučer je u novoj hali tvornice elektroda i ferolegura puštena u pogon peć za proizvodnju silikokalcija jačine 6000 KWH. To je za posljednju godinu dana druga peć koja je u novim postrojenjima puštena u pogon. Lanjske godine prodavala je peć za proizvodnju feromangana. Još se imaju pustiti u pogon dvije peći i to jedna za proizvodnju feromangana, a druga za proizvodnju silikokalcija.

NOVA SPLAV ZA MARTINSKU

U pogonu brodogradilišta »Ivo Vodopija« — Crnica izvede se radovi na rekonstrukciji broda sv. Ante« za splav koja će saobraćati na relaciji Martinska — Dolac. Potreba za prikladnijom manjom splavi, koja bi vršila prijevoz osobnih automobila i manjih kamiona na spometutoj relaciji, osjeća se već duže vremena uslijed sve većeg prometa koji se odvija ovim dijelom jadranske magistrale, naročito u ljetnim mjesecima.

Centrala sekcije za puteve u Zagrebu investirala je sumu od 4 milijuna 500.000 dinara za rekonstrukciju broda i za nabavku odgovarajućeg motora. Splav će otpočeti redovno saobraćati početkom kolovoza, a vršit će danoćnu službu. Predviđa se da će splav moći odjednom da preveze 4 osobna automobila. (S)

Raspisani su izbori za organe soc. osiguranja

Izbori za organe samoupravljanja službe socijalnog osiguranja su raspisani. U vremenu od 1. VI. do 15. VI. 1958. u cijeloj zemlji bit će izabrani upravni organi socijalnog osiguranja. Samouprava, koja kod nas predstavlja osnovu našeg socijalističkog kretanja, u samostalnoj društvenoj službi socijalnog osiguranja datira još iz 1952. g. U ovih šest godina samoupravno razvitka ta služba je postigla rezultate koji su od velikog značaja za naše radne ljude. Ti rezultati imaju posebnu ulogu u razvijanju principa socijalističke demokratije. Poslije nego što je zacrtana prva brazda u stvaranju novih društvenih odnosa predajom poduzeća radnicima na upravljanje, radnici primaju još jednu — sebi tako blisku društvenu službu. Tako je trebalo. Jer, što ima bliže i što neposrednije radniku nego li služba koja rješava najteže njegova životna stanja, a to je bolest, nesposobnost i nezaposlenost. Stoga je prirodno što su radnici tako rano prihvatili ovu ustanovu na upravljanje.

Mnogo toga je u službi socijalnog osiguranja kroz ovaj period samouprave učinjeno za našeg radnog čovjeka. Baš kroz to vrijeme se izgradio i izgrađuje jedan solidan sistem socijalne zaštite naših ljudi. Kroz nekoliko već donijetih zakona i koji se imaju uskoro već donijeti, ovaj sistem poprima materijalno — pravnu kodifikaciju, koja će sigurno poslužiti boljoj, stručnijoj i efikasnijoj obradi prava osiguranika. I materijalna osnova samouprave je vrlo odgovorna. Kroz službu socijalnog osiguranja samoupravni organi upravljanja i raspodjeljuju 10 posto stvorenog nacionalnog dohotka, što u našoj republici iz-

nosi oko 31 milijardu dinara. Na području našeg kotara to iznosi preko 650.000.000 dinara. To nam najbolje govori koliko odgovornost imaju ispred osiguranika — proizvođača i naše zajednice izabrani organi socijalnog osiguranja.

Na sastancima privrednih organizacija, organa, ustanova, društvenih organizacija i grupa osiguranika svake općine birat će se delegati za izborna tijela. Izborna tijela se formiraju u svakoj općini i na sastancima tih tijela će se birati članovi skupštine filijala i zavoda. Sastanci za biranje delegata trebaju odmah otpočeti, tako da njihov izbor bude završen do 2. VI. t. g. Sastanke treba dobro pripremiti, na vrijeme iznositi osiguranicima sve uspjehe i neuspjehe službe soc. osiguranja, govoriti o značaju ove službe u našem društvenom razvitku, o fondovima, o izostancima sa posla, o nesrećama u poslu, o zaštiti rada, o zdravstvenoj službi i o nizu drugih pitanja, koja su u neposrednoj vezi sa provedbom ove službe. Izvršni odbori sindikalnih podružnica i dosadašnji članovi skupštine socijalnog osiguranja trebaju biti inicijatori takovog rada. Vrijeme je dosta kratko, pa radi toga treba odmah otpočeti sa pripremama i sastancima.

Poslije izbora delegata, izborna tijela se sastaju na dan određen od izbornog komisiji, te se prilazi biranju članov. skupštine. Za članove skupštine treba izabrati one koji će najbolje opravdati povjerenje birača, one koji će se najaktivnije angažirati na zadacima službe socijalnog osiguranja. Na taj način će novoizabrana skupština moći ispuniti program koji pred njom postavljaju osiguranici i naš društveni razvitak.

Kupalište Jadrija

Kultura ugostiteljstva

Najveća je griješka smatrati da je novac najlakše zaraditi na turizmu. U skoroj prošlosti imali smo bezbroj slučajeva u primorskim, ili planinskim krajevima, da su narodni odbori, našavši se u teškim noćnim prilikama radi izvođenja izvjesnih neophodnih komunalnih radova, rješavali da će sav taj novac, bez po muke, zaraditi na turizmu.

Veliki samoprijegor kojim su mještani ostvarivali svoj akcijski program o pretvaranju njihovog mjesta u turističko, ipak najčešće nije bio nagrađen onakvim uspjehom kakav se očekivao. Nije bilo dovoljno što su za centralnu seosku kafanu nabavili bijeli stolnjaci, ili što je angažirana dobra kuharica, ili što je okrečeno nekoliko soba seoskog konačista. Mještani su se u jeku turističke sezone koja je naišla čudom čudili — kako to da kod njih ne »navaljuju« gosti, kad je njihovo »ljetovalište« po cijenaama pansiona znatno jeftinije od Splita, Dubrovnika i drugih čuvenih mjesta?

Turizam je, ustvari, vrlo složena

privredna grana i nije čudo što u svijetu, u zemljama u kojima je turizam razvijen do virtuoznosti, postoje posebni fakulteti ovog smjera sa kojih izlaze kadrovi koji se prije svega uče strogoj ali elastičnoj poslovnoj, proučavanju psihologije gostiju, stiču jednu širu kulturu koja ih pomalo čini svaštarama, ali sa jasno određenom namjerom: da kao budući ugostitelji mogu da stupe u gotovo ravnopravne razgovore sa svim svojim gostima bilo koje profesije ili bilo kakvih navika.

Vještina komuniciranja je u ugostiteljstvu, a prije svega u turizmu, jedan od najosnovnijih uslova uspjeha, a sam uspjeh se godinama gradi osvajanjem gostiju i pridobijanjem njihovih simpatija. Često nisu naročito bitne velike investicije za luksuzno dotjerivanje turističkih objekata, ali tamo gdje nedostaje topline u odnosima prema gostu, svaka investicija ostaje nekorisna.

Na Jadranu smo pretprošle i prošle godine imali primjer jednog

starog novosadskog penzioniranog profesora koji je pasionirani pronalazač novih krajeva za ljetovanje. Na brzinu je pretprošle godine, u malom mjestu Preku kraj Zadra, u zajednici sa Zemljoradničkom zadrugom, osnovao ljetovalište, sa spavanjem u privatnim kućama. To nije bilo baš najbolje, ali je bilo jeftino i prijatno zbog njegovog prisustva, jer je on umio svakom da pomogne i da mu učini po volji, naravno u okvirima mogućnosti. Prošle godine je Preku, poučeno ovim iskustvom, organiziralo nešto bolje ljetovanje, bolju ishranu i bolji smještaj, uz veću novčanu ulaganja, ali je tom malom simpatičnom mjestu nedostajao stari profesor koji je već bio krenuo u osvajanje novog ljetovališta i povukao za sobom znatan broj starih gostiju.

Ovaj primjer smo iznijeli zbog toga da bismo prikazali kako su u turizmu često »sitnice« mnogo bitnije od novca, ali u sklopu svih tih sitnica najvažnija je: maksimum pažnje koja se može ukazati gostu od samog njegovog dolaska pa do odlaska iz ljetovališta.

Nije valjda iz čistog bijesa u čuvenim svjetskim turističkim centrima uveden običaj da hoteljsko osoblje dočekuje svoje goste još na željezničkoj stanici, da im zaželi dobrodošlicu, da im se nađe pri ruci prilikom prenošenja prtljaga, jer je čovjeku, kad se sprema na ljetovanje, najneprijatnija pomisao baš na prtljag.

Mi možemo mirne duže da priznamo jednu stvar — da kod nas kultura turizma, ustvari u užem smislu kultura ugostiteljstva, još nije razvijena do te mjere da bismo mogli da gradimo turističku privredu baš na takvim sitnicama i do kračnosti da iskoristimo svaku šansu koja u našem mjestu postoji za razvitak turizma.

Turistička društva, pogotovu u turističkim mjestima, nisu te organizacije koje bi imale odlučujuću savjetodavnu vlast u pogledu turizma i pravca njegovog razvika, a sam Turistički savez Jugoslavije, koji povezuje ova turistička društva u jednu cjelinu, nema ingerencije izvjesne inspektoratske službe čiju bi dužnost na licu mjesta obavljali svi njegovi članovi — tamo gdje se nađu na putovanju ili na ljetovanju.

Postojala je u svoje vrijeme jedna vrlo lijepa ideja — da se u okviru Turističkog saveza osnuje izvjesna služba inspektorata, a pri općinama turistički savjeti, koji bi, na osnovu iskustva mnogobrojnog aktivnog članstva Turističkog saveza, vodili politiku turizma u svojim mjestima. Ova ideja nije odbačena, ali nije ni sprovedena u život. Iako na njoj ovog puta ponovo insistiramo, to je prije svega radi stvaranja mogućnosti, ili neke vrste osnove, za širenje kulture turizma koja nam je, dok smo još u početnoj fazi, vrlo bitna.

Možda je, prije svega, kada se u svojim mjestima odlučujemo za turizam — u mjestima koja imaju lepu okolinu, dobre saobraćajne veze, relativno jeftinu ishranu, mogućnosti za smještaj turista, vodu itd. — ipak važno da sami raščistimo šta upravo od turizma očekujemo. On ne spada u one privredne grane koje na brzinu donose velike zarade. Ali u turizmu ta zarada može da bude znatna, ako se ima dovoljno strpljenja i ako se radi pametno, prije svega ako gosti osjete da su se na ljetovanju proveli »kao kod svoje kuće«.

Nenad Stavlje

novosti iz naših općina

Nakon općinskih smotri

Značajan kulturni događaj

Neke općine su mogle da postignu i bolje rezultate

Na općinskim smotrama kulturno - umjetničkih društava i grupa koje su održane u razdoblju od 1. do 17. svibnja, nastupilo je ukupno 9 tamburaških zborova, 8 folklornih grupa, 7 limeričkih zborova, 12 dramskih grupa i 5 njihovih zborova. Učesnika je bilo oko 800.

Već sama činjenica da su se na gotovo čitavom teritoriju pokrenula nastojanja za organiziranje ovih kulturnih manifestacija dovoljna je da smotre smatramo značajnim događajima za kulturni život, kako kotara u cjelini, tako i pojedinih mjesta u njemu. To nas ujedno navodi na to da smotre smatramo uspjehom svih onih koji su se založili u njihovom organiziranju, kao i onih koji su sudjelovali kao izvođači programa. Uspjeh bi sigurno bio još veći, da su se u svim općinama organizacije i pojedinci podjednako angažirali. Ovo naročito što se tiče masovnosti, jer smatramo da su neke općine ipak mogle da postignu bolje rezultate.

Negdje ima i opravdanih razloga za zaostajanje masovnog kulturno - umjetničkog rada, odnosno onog rada kojeg obično krstimo amaterizmom. U mjestima u kojima su još uvijek potrebni osnovni oblici rada na narodnom prosvjeđavanju, a takvih mjesta još uvijek nažalost ima, apsurdno je očekivati bavljenje složenim formama kulturno - umjetničkog rada. Ali, zar se može smatrati odrazom mogućnosti ako, na primjer, na smotri šibenske i primorske općine u Rogoznici sa teritorija šibenske općine nastupi jedan pjevački zbor, jedna folklorna grupa i jedna glazba. Izuzimajući ono što se radi po školama, to je uglavnom ustvari i sve što postoji u ovoj općini. A iz primorske općine samo jedna glazba, jedan tamburaški zbor i jedna dramska grupa. Na nekim smotrama program je bio toliko siromašan, da se održane priredbe ne mogu ni smatrati smotrama. Na priredbi općine Stankovci i Kistanjama nastupila je svega jedna dramska grupa s kraćim komadom i jedan recitator, dok je općina Kistanje gostovala u Stankovcima s svega dvije dramske grupe (iz Devrsaka i Ivoše-

vaca), a nakon toga je Kistanjska dramska grupa nastupila u Kistanjama. Skradin je potpuno otkazao sudjelovanje, i to zbog neaktivnosti bilo koje grupe. Dakle, na zajedničkoj smotri općina Kistanje, Stankovci i Skradin nastupile su svega četiri dramske grupe.

Međutim, to ne znači da nije bilo i smotri na kojima je masovnost naročito došla do izražaja. Tu u prvom redu moramo istaknuti smotru općina Tijesno i Vodica, koja je održana u Murteru Broj od preko 500 učesnika prilično je impozantan. Točke programa izvođene su na otvorenom gotovo neprekidno od jutra do mraka, a navečer je u dvorani održana dramska predstava. Oko 200 učesnika na smotri općina Drniš i Oklaj to ne može reći.

Kvalitet postignut na smotrama uglavnom je adekvatan mogućnostima. Općenito se može kazati, da su se društva i grupe, koji su sudjelovali na smotrama, prilično brbljivo pripremali. U ovome je sigurno nemalou ulogu igrala želja za kvalitativno takvim plasmanom, koji bi omogućio sudjelovanje na Pokrajinskom festivalu. Žiri formiran u Šibeniku obilazio je sve smotre s zadatkom da izabere najbolje za festival. Jasno je, da je kvalitet umnogome zavisio od spremi stručnih rukovodilaca, a baš ovaj problem stručnog kadra za rad u društvima i grupama je vrlo često regulator i masovnosti i kvaliteta. Najvećim dijelom rukovodilci su prosvjetni radnici čije je zalaganje je za svaku pohvalu, ali im pogđekad nedostaje znanje potrebno za postignuće boljeg kvaliteta. Na kvalitet su nesumnjivo utjecali i materijalni problemi, nedostatak sredstava za scenisku opremu predstava, za nabavku kostima, rekvizita, muzikalija i t.d.

Ocjenjujući ostvarenja dramskih grupa na smotrama, žiri je predložio za sudjelovanje na Pokrajinskom festivalu dramsku grupu OKUD »Pero Milanović« iz Knina, čija izvedba Gogoljeve »Ženidbe« predstavlja prilično visok domat amaterizma, zatim komediju »Klupko« od Pere Budaka

Scena iz »Kvej Lan« kistanjske »Prosvjete«

u izvedbi KUD »Prvoborci« iz Rogoznice i Molierove »Scapinove spletke« u izvedbi GD »Hartić« iz Tijesnog, u dvjema posljednjim imalo ne zaostaje predstava Šantičeve »Hasanaginice«, koju je izvela dramska grupa pododpora »Prosvjete« u Kistanjama, ali pošto je to jednodijelna, iz tehničkih razloga nije ju se moglo uključiti u program festivala.

Od limeričkih glazba predložene su kao najbolje glazbe iz Šibenika i Vodica, dok su dosta dobar kvalitet pokazale i glazbe GD »Hartić« iz Tijesnog i KUD »Rudara« iz Siverića. Od folklornih grupa članovi šibenskog Centralnog OKUDA bili su bez konkurencije, a za festival će im se pridružiti i folklorna grupa sela Strmice općine Knin. Kvalitet tamburaških zborova nije bio naročito na visini, tako da je bilo prilično teško izdvojiti one koji bi kotar Šibenik zastupali na festivalu. Izabrani su zborovi iz Pramoštena, Tijesnog i šibenskog OKUD-a. Iako prema ključu za sudjelovanje na festivalu iz kotara Šibenik treba da sudjeluje samo jedan pjevački zbor, teško je bilo predpostaviti da to ne će biti »Kolo«, koji je svakako najozbiljniji kandidat i za festival višeg ranga.

Potrebno je svakako osvrnuti se na par riječi i na organizaciju smotri. I za ovo moramo na prvom mjestu istaknuti smotru u Murteru, koja može da posluži kao uzor dobro organizirane smotre. Ona se pretvorila u općenarodnu svečanost, mjesto je zahvatio pravi festivalski štimung. Organizacija prijevoza i ishrane brojnih učesnika funkcionirala je savršeno, dok se bogati program odvijao bez smetnja. Za ovo su svakako zaslužne društvene organizacije, koje su smotri dale potrebno značenje, a od pojedinaca treba spomenuti predsjednika Prosvjetnog vijeća općine Tijesno Antu Frkića i tajnika Ivu Raka. Odlično je bila organizirana i smotra u Kninu, dok je sigurno najbolje bila organizirana priredba Stankovčana u Kistanjama, koja je upravo u svakom pogledu podbacila. Griješka je što se u mnogim mjestima smotra pretvorila u formalno održavanje priredbi, mjesto da to bude u pravom smislu riječi jedna općenarodna manifestacija i predstavlja svečanost za kraj u kome se održava.

Pored izvjesnih nedostataka ne može se poreći korist od održanih smotri. Ipak se nešto pokrenulo, nešto je živnulo na kulturno prosvjetnom polju na našem kotaru. U nekim općinama smotre su dobro došle za afirmaciju prosvjetnih vijeća, koja su najčešće postojala samo na papiru. Organizatorske sposobnosti pojedinaca također su došle do izražaja, a uspjeh onih koji su ocijenjeni kao najbolji sigurno će biti dobar stimulus za njihov daljnji uspješan rad. One koji su postigli lošije rezultate, uspjeh drugih sigurno će potstaknuti na organiziraniji i sistematskiji rad, kako bi na slijedećim smotrama i oni bili ravnopravni takmičari i pretendenti na viši plasman. Tamo gdje društvene organizacije nisu smotrama posvetile dovoljnu pažnju, smotre su podbacile, a to treba da bude i njima pouka za posvećivanje veće pažnje kulturno-prosvjetnom radu.

-b-

Uzgoj ljekovitog bilja na kršu

MILIJUNI PROPADAJU

Smilje (Helichrysum italicum) i kadulja (Salvia officinalis), kupina (Rubus fruticosus), primorska borovica (Juniperus oxicedrus) i gluhač (Juniperus phoenicea) predstavljaju velike milijunske vrijednosti na području šibenskog kotara.

Područje pod upravom Šumarije iz Šibenika obiluje ovim sirovinama. Tako na primjer cijeni se da se godišnje na ovim površinama proizvede najmanje 500 tona cvijeta smilja u suhom stanju, a isto toliko i lista kadulje. U velikim količinama također se proizvode kupine, planike i smričke.

Pored ovih na ovdašnjim šumskim i pašnjačkim površinama proizvode se i mnogovrsne druge biljke prirodnog uzrasta, koje se osuše i propadnu.

Kada bi se jednom riješilo pitanje organizacije, očuvanja, skupljanja i daljnje plasiranja svih mogućih vrsta sirovina i kad bi se našlo odgovarajuće tržište, onda bi došli do prave spoznaje što sve krš u svojoj ogromnoj utrobi krije.

O iskoristavanju ovih nacionalnih dobara smatra se da bi trebalo povesti više brige ne samo od organa upravljanja, već i od strane ostalih društvenih faktora.

Prema približnim podacima samo na području šibenske Šumarije po dosadašnjim cijenama, koje se kreću od cirka 10 dinara po kg za šumsku taksu, ova bi vrijednost iznosila preko 15 milijuna dinara u korist Šumarije. Kada bi pak šumarstvo ostvarilo barem jedan veći procenat od ovih prihoda, onda bi riješilo i jedan veliki dio svojih financijskih teškoća. Tada bi se moglo govoriti i o daljnjim investicijama u prilog obnove šuma na našem kršu.

Otkupnu cijenu cvijeta smilja u prošlog godini nudila su neka domaća otkupna poduzeća po 120 dinara po 1 kg suhe droge. Dakle, ako se proizvede godišnje 500 tona smiljnog cvijeta, to bi ukupna vrijednost iznosila 60 milijuna dinara.

Istina, taj novac, koji bi se dobio za spomenuto bilje i plodine, ne bi sav dospio u jednu »blagaj-

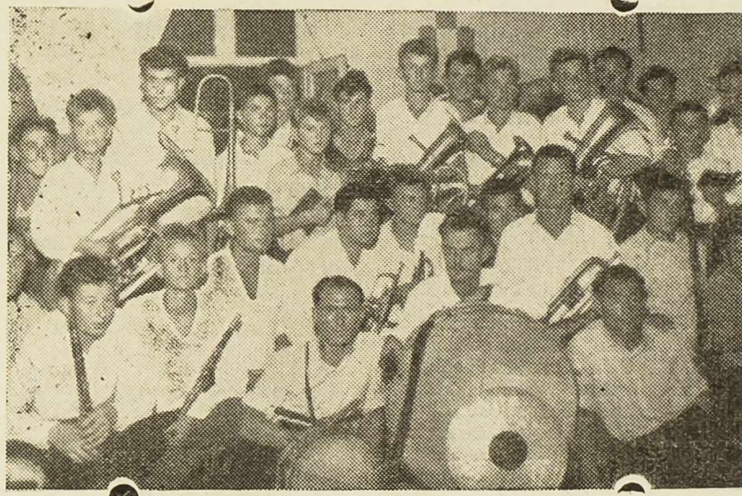
nu«, već bi bio raspoređen na razne korisnike odnosno učesnike u akciji ovih radova i to od Šumarije kao proizvođača, pa do zadruge kao otkuplivača. U svakom slučaju najviše bi novca ostalo kod naših radnih ljudi na selu, koji bi vršili sabiranje i sušenje bilja i plodina. Cijene za sabirače trebaju svakako biti takve da proizvođače zainteresiraju. Jer u protivnom slučaju akcija sabiranja ne bi uspjela, jer su radovi inače veoma spori i teški.

Njihov plasman trebalo bi pokrenuti preko naših trgovačkih otkupnih poduzeća, a ukoliko ovim putem ne bi išlo, onda bi trebalo potražiti neke druge putove unutar same šumarske struke kao proizvođača i to ne samo za jednu šumariju, već barem za područje čitave Dalmacije. Ovdje se smatra da ne bi bilo toliko važno ko će ove sirovine konzumirati, koliko je važno naći put da se one koriste. Šumarija u Šibeniku u dogovoru sa zadrugom u Skradinu u tom smislu već je nešto poduzela.

Sa pripremnim radovima za ove akcije ne bi se smjelo čekati, a za sve to potrebne su izvjesne i predradnje. Zakasnit će se smije, jer u protivnom slučaju mogu nastati posljedice. (M.R.)

U Krapnju postoje uvjeti za razvoj turizma

Prirodne ljepote otoka Krapnja privukle su pažnju domaćih turista, a naročito Novosadane. Samo mjesto ima lijep položaj i prikladne plaže od kojih je najbolja »Gazdavica«. Pored toga, u mjestu postoji i lijepa borova šumica. Neka poduzeća iz Novog Sada žele da svojim radnicima priušte ljetni odmor u Krapnju. Neka su od njih već sklopila i ugovor sa mjesnom zadrugom, pa se uskoro očekuju i prvi gosti. (ML)

Tješańska glazba

Proslava Dana mladosti

Izložba u Kninu

U prostoriji Gradske čitaonice u Kninu priređena je izložba na kojoj su prikazani rezultati rada na narodnom prosvjeđavanju i obrazovanju odraslih. Pored knjiga i časopisa koje je izložila gradska biblioteka, prikazana je aktivnost Narodnog sveučilišta kroz slike, podatke i pregledje. Tako na jednom čitamo, da je Narodno sveučilište, koje je osnovano 1956. godine od sada organiziralo preko stotinu raznih predavanja u Kninu i okolici. Bilo ih je iz raznih oblasti, popularno-naučnih, političkih, zdravstvenih i drugih. Na drugim slikama vidimo domaće predavače i goste, književnike, zdravstvene radnike, slušaocje iz Knina i raznih sela kninske općine. Izložena su, osim toga i tehnička sredstva, kojima se predavači služe pri održavanju predavanja.

Na ovoj izložbi prikazana je i aktivnost Općinskog sindikalnog vijeća koje organizira opće, stručne i ekonomske tečajeve za odrasle. Tako rađe 3 tečaja za obrazo-

vanje radnika i to dva za kvalificirane sa 50 polaznika. Održavaju se također 4 seminarara za ekonomsko obrazovanje radnika, članova radničkih savjeta i upravnih odbora. Prikazana je mreža kulturno-umjetničkih društava i čitaonica na području općine.

Godišnji koncert Muzičke škole

30. maja 1958. Muzička škola priređuje u Narodnom kazalištu svoj uobičajeni godišnji koncert.

Na programu su kompozicije: Bacha, Beethovena, Chopina, Dvoržaka, Matza, Mozarta, Paderewskog, Pintarića, Pleyela, Rubinstejna, Scarlattia, Šika, Suleka, Schuberta, Schumanna, Wanhalla i Vrhovskog.

U izvedbi sudjeluju odjeljenja klavira, violine, flaute, klarinete, solo pjevanja i školski pionirski zbor.

Početak koncerta u 20 sati.

Novosti iz naših općina

Knjinska kronika

Pripreme za turističku sezonu

Knin nije mjesto receptivnog turizma, nema morske plaže, jer je udaljeno od mora 56 kilometara, nema ni zračnu banju, iako njegova okolica, uključujući Strmicu, jednog dana može to i da postane. Ipak zauzeti kolektiv knjinskih ugostitelja nije stajao skrštenih ruku, nego je na vrijeme učinio potrebne organizacione i tehničke pripreme, da bi se turistička sezona koja je na pragu, dočekala što spremnije i na zadovoljstvo građana, koji se ne će crvenjeti pred domaćim i stranim gostima.

Zbog veoma povoljnog geografskog smještaja Knin imade vrlo dobre željezničke veze, koje se nadopunjuju brzim autobusnim prugama prema Zadru, Splitu, Bosanskom Grahovu i Šibeniku. Knin je i na pogodnom položaju s obzirom na relaciju Plitvička jezera — Jadranska obala, zato u tranzitnom turizmu zauzima važno mjesto, što nije za podcjenjivanje, jer ova djelatnost donosi prilična sredstva ugostiteljskoj mreži, odnosno lokalnoj privredi.

Zato su pozdravljeni napori knjinskog ugostiteljskog poduzeća koje je s najvećom brižljivošću pristupilo renoviranju ugostiteljskih objekata, nešto lanjske godine u hotelskim sobama (opskrbnjene vrućom i hladnom vodom, signalnim zvoncima i novim inventarom), koje su učinjene veoma konformnim i ove godine kada se je nedavno izvodilo renoviranje gostinske sale hotela »Dinara« i drugih radnih prostorija, i

NOVI RADNIČKI SAVJET KOLEKTIVA ŽELJEZNIČKE STANICE

Kolektiv stanice Knin koji broji oko 250 radnika i službenika staničnih i voznih djelatnosti, nedavno je izabralo novi radnički savjet. Od 42 predložena kandidata u novi organ radničkog upravljanja izabrano je 30 članova. U novom radničkom savjetu ima 27 članova SK.

Ljudstvo ovog kolektiva također je izabralo Branka Janjuševića, pomoćnika šefa stanice Knin, kao svog predstavnika u centralni radnički savjet pri Željezničkom transportnom poduzeću u Zagrebu.

Ovih dana novoizabrani radnički savjet sastao se radi konstituiranja i izbora novog upravnog odbora od 8 članova, dok je devet član po dužnosti šef stanice. Za predsjednika radničkog savjeta izabran je Petar Vujanović, vlakovođa.

Ovom sastanku novoizabranog organa radničkog upravljanja na željezničkoj stanici prisustvovali su Petar Tanjga, sekretar općinskog komiteta SK-Knin, koji je, između ostalog, iznio i neke svoje utiske sa VII. kongresa SK u Ljubljani, na kojem je prisustvovalao kao delegat.

PRIREDBA U PADANIMA

Prošlih dana u Padanima je održana priredba sa zabavom, koju su organizirali omladina i učenici osmogodišnje škole. Oni su na nekoliko narodnih kola i pjesama oduševili publiku, koja je do posljednjih mjesta ispunila dvoranu. NR

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Boško, sin Vase i Marije Čolak; Milan, sin Dane i Zorke Orešković; Nevenko, sin Jove i Ljeposave Rašković; Mirjana, kći Đurđa i Anice Bosnić; Zdravko, sin Vlade i Milice Tunić; Radojka, kći Dušana i Jelene Trivić; Tatjana, kći Luke i Juke Kutlača; Marina, kći Zvonimira i Olge Filipović; Dušan, sin Jure i Ilinke Trifunović; Sandra, kći Mirka i Mirjane Kravica; Mladen, sin Milivoja i Jovanke Ilić; Dušan, sin Nikole i Dušanke Rapo; Suzana, kći Miroslava i Anđelke Pavlovski; Edim, sin Fehima i Zdenke Mujkić; Milorad, sin Nikole i Dušanke Korolija; Zarko, sin Boška i Milice Janković i Gojko, sin Jove i Mande Janković.

VJENČANI

Rašković Dragan, radnik — Rašković Olga, domaćica; Cvijanović Stevan, zemljoradnik — Mašić Duška, domaćica; Rohr Emil, muzičar — Barlek Josipa, domaćica i Jurkić Ante, službenik — Rnjak Radmila, službenik.

UMRLI

Bojanić Stana ud. pok. Simeuna, stara 86 godina.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE PENZIONERA

Nekoliko zaključaka

Prošle subote u Kninu je održana redovna godišnja skupština Podružnice penzionera koja okuplja članove s područja općine Knin, Kistanje i Oklaj. Skupština je bila vrlo dobro posjećena. Kao delegati prisustvovali su rukovodiocima Republičkog odbora Udruženja penzionera NRH predsjednik Maksimilijan Fišer i tajnik Ivan Vrkijan. Na skupštini je zapazeno prisustvo predstavnika NO općine, općinskog komiteta SK, Hrvatske Zavođa za socijalno osiguranje i drugih gostiju.

Nakon podnosa izvijestaja o radu upravnog i nadzornog odbora, razvija se diskusija u kojoj su zahvaćena razna pitanja iz djelokruga rada podružnice i pravima penzionera koji proističu iz novog Zakona o mirovinskom osiguranju, čime su povoljno riješena najvažnija pitanja iz ove oblasti kako ličn, tako i porodičnih penzionera i radnika koji su radili pod teškim uslovima, posebno učesnika u narodno-oslobodilačkom ratu, te španskih boraca i žrtava fašističkog terora.

Naglašeno je, da je početkom marta o. g., zahvaljujući Kotarskom zavodu za socijalno osiguranje, održan seminar u Kninu, za članove podružnice, koji je bio veoma koristan, jer je olakšao penzionerima traženje i ostvarenje prava. Zato je na skupštini odato priznanje Ivi Ramljaku, koji je na popularan način objašnjavao penzionerima pojedine članove Zakona o mirovinskom osiguranju. Također je istaknuto da su uredna i pravilna rješenja o prevođenju po službenoj dužnosti, koje je učinio Kotarski zavod za socijalno osiguranje. Ostao je vrlo mali broj penzionera, koji još nisu primili rješenja, ali podružnica poduzima korake, da Zavod i ove predmete što više obradi.

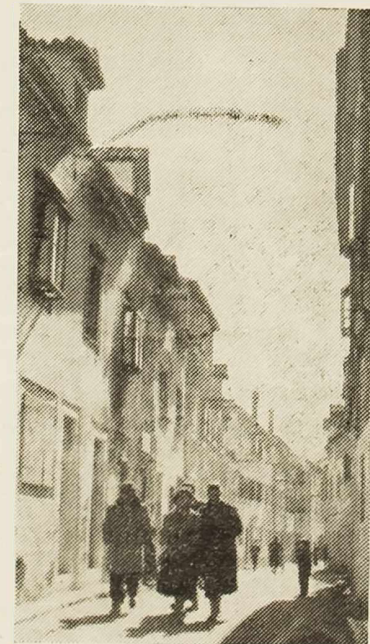
Podružnica penzionera, kao i novoosnovana podružnica invalida rada posvećivat će posebnu pažnju i brigu za invalide rada, njihovoj rehabilitaciji i upošljavanju.

Za vrijeme priprema za skupštinske izbore, penzioneri su također bili uključeni u vrlo živu političku aktivnost. Održali su dvije veoma uspjele predizborne konferencije.

Pored toga, mnogi članovi ove podružnice aktivno surađuju u društvenim, političkim i kulturno-prosvjetnim organizacijama. U toku rada skupštine govorili su i delegati Republičkog odbora oaktuelnim zadacima podružnice. Na kraju skupštine je usvojila zaključke, između ostalog i sljedeće: da se u budućem radu podružnice vodi računa o što većoj uštedi sredstava, da se ispita mogućnost izmjene plaćanja članarine za sljedeće godišnje i da se uspostavi najtežnja suradnja sa podružnicom invalida rada. Nakon date razrješenice izabran je novi upravni i nadzorni odbor podružnice penzionera.

OMLADINA VRBNIKA JE AKTIVNA

Organizacija narodne omladine u Vrniku ima oko 50 članova, a od toga je vrlo mali broj omladinki. Organizacija najviše raspravlja upravo o problemu uključivanja ženske omladine. Omladina u tom selu pokazuje dosta veliki interes za kulturni život i ona je na tom polju dosta aktivna. (NR)

Skradin

DRNIŠ

Nastavljaju se radovi na elektrifikaciji sela

Na području drniške općine za vrijeme divse Jugoslavije nijedno selo nije imalo električno svjetlo, osim Drniša i rudnika u Sivericu. Odmah nakon oslobođenja narod je u pojedinim selima pristupio radovima za uvođenje elektrifikacije. U to vrijeme elektrificirani su Tepljuh i Badanj. U prošloj godini električno svjetlo je uvedeno u Parčiću, Biočiću i Miočiću, dok se radovi na elektrifikaciji Otavica, Kljaka i Kadine Glavice nalaze u završnoj fazi. U tim selima podignute su trafostanice, a ujedno su potpuno dovršene učilne instalacije. Zasad najveći problem predstavlja nabavka transformatora. Mještani tih sela uložili su zaista velike napore da bi rad na elektrifikaciji što uspješnije priveli kraju. U tom poslu pružili su im materijalnu pomoć NO općine i rudnik Siverić. Zapažena je i akcija naših iseljenika koji su u svrhu elektrifikacije tih sela pružili materijalnu pomoć. U Kričakama još nije uvedeno električno svjetlo, ali postoje dobri uvjeti da i to selo bude uskoro osvijetljeno. (V)

SSRN RASPRAVLJA O SNABDIJEVANJU STANOVNIŠTVA

Organizacija socijalističkog saveza u Drnišu, raspravljala je na svojim sastancima o načinu snabijevanja potrošača, o porastu cijena, o pomanjkanju nekih artikala, a naročito o zakidanju na stetu potrošača.

Konstatirano je da je došlo do porasta cijena nekim artiklima, Osjeća se pomanjkanje nekih artikala široke potrošnje. Nadalje je ustanovljeno da se je zakidalo na stetu potrošača. U jednoj trgovačkoj radnji zakidano je na jednom bakalaru u iznosu od 70 dinara, dok je kod jednog dijela trgovačke mreže, davano po par centimetara više platna. Tržna inspekcija podnijela je nekoliko prijava javnom tužilstvu. (m)

ODRŽAVAJU SE SEMINARI ZA ČLANOVE SAVEZA KOMUNISTA

U Drnišu su koncem aprila započeli sa radom seminari za članove Saveza komunista. Ovi seminari trajat će šest mjeseci.

Seminar za »Ekononiku FNJR« pohađa 40 slušača članova SK iz Drniša, a seminar »Ekononika poduzeća« sa 70 slušača, članova SK iz privrednih organizacija.

Također će ovog mjeseca započeti rad i treći seminar u Sivericu, iz ekonomike poduzeća, koji će pohađati 50 lica.

Odaziv i interes za ove seminare je veoma dobar, a iz svakog predavanja obavija se diskusija o održanim temama.

Predavači na ovim seminarima su ekonomisti iz političke škole Šibenik. (m)

PRUŽITI POMOĆ TURISTIČKOM DRUŠTVU

Na IV. redovnoj godišnjoj skupštini, Turističkog društva Drniš koja je održana u prostorijama Općinske vijećnice izvještaj predsjednika Skelina Iva kao i diskusija bili su naročito posvećeni korištenju prirodnih ljepota i historijskih spomenika koji se nalaze na području drniške općine.

Društvo je u svom dosadašnjem radu posvetilo pažnju održavanju izleta za raznodnu radnih ljudi, te uljepšavanju mjesta i održavanju njegove čistoće.

Naročitu pomoć pružili su Boksitni rudnici — dodjelom svojih prevoznih sredstava i tako omogućili radnim ljudima, da uz minimalnu cijenu koriste svoj odmor u prirodi.

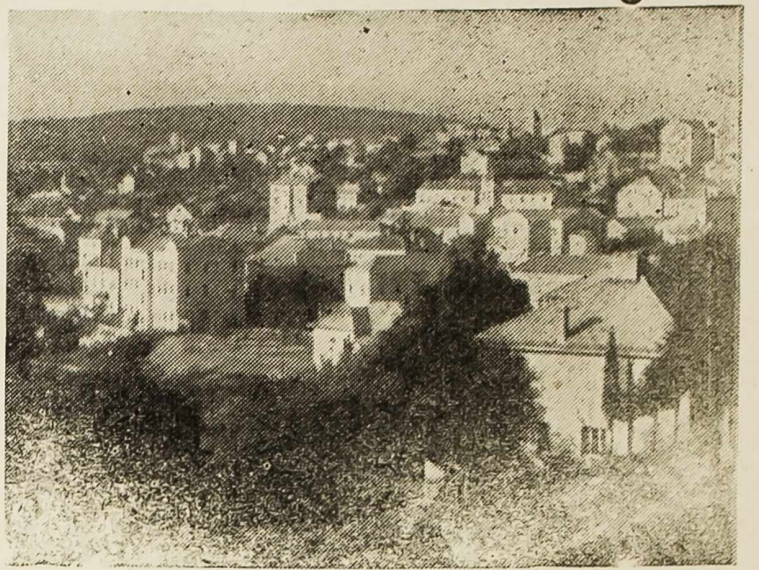
Za dosadašnje uspjehe mladog društva — dodijeljeno mu je priznanje od Kotarskog saveza Turističkog društva.

Konferencija je odala i priznanje za dosadašnji rad osnivačima ovog društva Skelin Ivi, koji se je nesebično zalagao u radu ovog društva. (m)

NA SASTANKU II. OSNOVNE ORGANIZACIJE SK PRIMLJENO 5 DRUGARICA

Na nedavno održanom sastanku II. osnovne organizacije Saveza komunista raspravljalo se o prijemu novih članova, koji su dosadašnjim radom i zalaganjem zaslužili da budu članovi SKH.

Ova organizacija primila je u svoje redove 7 novih članova, a od toga 5 drugarica. (m)

Drniš

PRIMLJENO 50 NOVIH ČLANOVA U SAVEZ KOMUNISTA

U vremenu od 1. I. do 1. V. o. g. u reouve SKH na području drniške općine primljeno je 50 novih članova, od toga 15 drugarica. Prjem su uglavnom vršile oseske i teritorijalne organizacije. Od ovog broja primljeno je oko 80 posto omladinaca.

No pored ovog, opaža se da organizacije SKH u poduzećima neovojno posvećuju pažnju prijemu novih članova, iako postoji već broj zaslužnih omladinaca da budu primljeni u SK. Koncem ovog i početkom VI. mjeseca, očekuje se prijem većeg broja novih članova, jer su osnovne organizacije izvršile pripreme za prijem.

OMLADINA TRAJI DA UČESTVUJE NA RADNIM AKCIJAMA

Nedavno je omladinska organizacija Škole za učenike u privredi održala sastanak na kojem su omladinci raspravljali o zadacima i ulozu omladine u sistemu društvenog upravljanja, Zakona o školstvu, te o sudjelovanju na radnim akcijama.

Omladinci su na ovom sastanku tražili da im se omogući da kolektivno sudjeluju na radnim akcijama, te će Komitet Narodne omladine povesti računa o njihovoj želji. (m)

KISTANJE

PROLJETNO ORANJE U ZAVRŠETKU

Pošto su ovogodišnje vremenske prilike onemogućile izvođenje proljetnih poljskih radova, to je proljetna sjetva bijelih žitarica, a pogotovo kukuruza zakasnila.

Stanje ozimih usjeva na području općine zadovoljava. Bajami su gotovo stradali, a kasna zima nanijela je velike štete i ostalim voćkama. (B.P.)

ULJEPŠAVA SE KISTANJE

Uljepšavanju Kistanja od strane NO-a općine poklanja se vidna pažnja. Tako je prošle godine ureden park oko spomenika palim borcima, a ove godine nastavljeni su radovi na uređenju zelenih površina kroz mjesto. Tako su iskorištene mnoge površine za sadnju cvjetča i ukrasnog drveća. Zasadene su i razne sadnice kroz mjesto i putem do buduće željezničke stanice. (B.P.)

Zabilježeno u Erveniku

Narod Ervenika uglavnom se bavi ratarstvom, vinogradarstvom i stočarstvom. Brdar, Vujanuš, Tonkovačko polje i dr. pogodni su za uzgoj žitarica. Međutim, ljudi sve više sade vinovu lozu, jer im je ona rentabilnija. Zemljište bi se moglo još bolje iskoristiti osobito za uzgoj povrća i duhana, jer u neposrednoj blizini protječe Zrmanja i te bi se kulture mogle stalno zaljevati. Pored toga, mnogo se sije djetelina koja veoma dobro uspijeva i mještani od nje imaju velike koristi.

Zaseoci Kočević i Prkije uglavnom uzgajaju ovce. Iako ti predjeli obiluju dobrom pašom za pčele, ipak se pčelarstvu ne posvećuje pažnja.

U samom mjestu postoji nekoliko privatnih kovača, stolara i opančara, dok se žene u slobodno vrijeme bave izradom čilima. Postoji i rudnik boksita u kojem je zaposleno oko 60 radnika.

Kulturno-prosvjetni život u Erveniku nije razvijen. Ne postoji ni jedno kulturno-umjetničko društvo. Otvorena je čitaonica, ima i knjiga, ali se one slabo koriste.

Ranije je postojala omladinska kulturno-umjetnička grupa, ali je ona prestala djelovati netom su iz mjesta otišli neki prosvjetni radnici, koji su zaista aktivno radili u toj grupi. I čitaonica je bila aktivnija, jer je u njoj postojao radioprijemnik, međutim njemu danas ni traga ni glasa. Ima već gotovo jedna godina da u Erveniku nije održana priredba, a može se reći ni predavanje. Malo se čita i štampa. U Erveniku dolazi nedovoljan broj dnevnih listova, a malo je i pretplatnika na štampu.

U Erveniku postoje tri školske zgrade i to u selu Ervenik, Prkljama i Kočeviću. Ova posljednja je zgrađena 1952. godine, ali još otko nije nije podignuta ograda, što bi svakako trebalo učiniti.

Osnovna organizacija Saveza komunista broji oko 60 članova. Ona dobro radi. Ta organizacija je inicijator cjelokupnog rada na selu. Jedino bi trebala da pruži malo više pomoći radu ostalih organizacija, kao i kulturno-prosvjetnoj aktivnosti.

Odavno se govori da će se u Erveniku graditi osmogodišnja škola, ali se to nekako odgđa. Mještani, kao i njihova djeca rado bi to dočekali, jer se nastava održava u skućenim prostorijama. Daci iz Macura i Dračevice pješače do škole u Erveniku od 6 do 8 kilometara što je itekako neprijatno osobito zimi. Zbog toga bi narod ovih zaselaka pozdravio izgradnju škole za njihovu djecu. Oni bi samli kako kažu, dali dobrovoljnu radnu snagu, pripremili kamen i ostalo.

Dračevljani piju vodu iz nehigijenskih bunara, pa bi željeli da im se pomogne u izgradnji jedne oveće cisterne. Željeli bi elektrifikaciju. Još štošta bi željeli Erveničani, Možda u bližju budućnosti oni i ostvare svoje želje. Kako su uspjeli napraviti dom, školu u Kočeviću, most preko Zrmanje i dr., tako će uspjeti da ostvare i svoje druge želje.

Još nešto. Ervenik je dao mnogo boraca u našoj revoluciji, koji su pali za slobodu. Trebalo bi podići spomenik. Složni narod Ervenika učiniće to.

I. Šekuljica

Snizene cijene na gradskoj tržnici

Cijena mladom grašku i dalje pada. I u privatnom i socijalističkom sektoru se kroz protekli tjedan prodavao po 30 do 40 dinara. Mladi krumpir i trešnje još isključivo prodaju privatnici, ali se i tim artiklima cijena snizila. Krumpir se prodaje po 60 do 70, a trešnje od 80 do 100 dinara. Ovogodišnji crveni luk prodaje se po 40 dinara. Poduzeće »Voće« je sa područja kotara dobilo veću količinu jaja, tako da im je cijena od 15 pala na 14 dinara. Privatnici još prodaju jaja od 15 do 16 dinara. Očekuje se i dalji pad cijena svim ovim artiklima.

Jučer je završio drugi ovogodišnji mrak, tokom kojega je ulovljena na području našeg kotara mnogo više plave ribe nego u prvom. Samo kroz protekli tjedan ribarske zadruge Prvić, Tribunj i Jezera uhvatile su oko 6 vagona. Dva vagona je odvezeno u tvornicu ribljih konzervi u Prvić Lucu, a ostalo se prodalo u našoj ribarnici. Skuše su se prodavale po 250 dinara, srdele 200, struni također po 200, buave 80, jegulje 400, cipljci 300 i miješana riba po 260 dinara.

25. o. m. j. iz luke je isplovila »Pula« sa teretom drvene građe za Sjevernu Evropu. U luci se još nalazi njemački brod »Wili Huber«, koji ukrcava 2500 tona sintermagnezita za Kanadu i »Vrba« koji ukrcava bukovu rezanu građu za Aleksandriju. Jučer su uplovili »Makedonija« i »Ljubljana«. »Makedonija« će ukrcati 200 tona feromangana, 100 tona ferokroma, 2400 tona olova i 5 tona aluminijskog lima za SAD, a »Ljubljana« iskrcava uglj iz SSSR-a.

EKSKURZIJA ĐAKA ŠKOLE UČENIKA U PRIVREDI

Grupa od 50 đaka škole učenika u privredi u Šibeniku, početkom ovog mjeseca, pošla je na petnaestodnevnu ekskurziju po Hrvatskoj i Sloveniji. Cilj ove ekskurzije bio je upoznavanje radničke omladine sa kapitalnim objektima naše socijalističke izgradnje. U Rijeci su među ostalim objektima posjetili brodogradilište »3. maj« i tvornicu dizalica »Vulkan«, u Ljubljani su obišli tvornicu »Lito-stroj« a u Zagrebu tvornicu električnih strojeva »Rade Končar« i tvornicu alatnih strojeva »Prvomajsku«. Osim toga posjetili su Opatiju, Postojnu, Bled i Plitvička jezera.

KORISNA INICIJATIVA

Školski odbor pri I. osmogodišnjoj školi pokrenuo je jednu korisnu inicijativu. Naime, pojedini profesori i nastavnici obilazili su nedavno obližnja mjesta u kojima su održavali sastanke sa đacima roditeljima i tom prilikom ih upoznavali o učenju i uspjehu njihove djece. Ta akcija je pomogla spriječenim roditeljima da bolje upoznaju rad svoje djece u školi. (ID)

UČENICI ZADRA POSJETILI ŠIBENIK

U subotu je stigla u Šibenik grupa učenika industrijske škole iz Zadra. Oni su se u gradu zadržali dva dana i tom prilikom su posjetili slapove Krke, TLM »Boris Kidrič«, Tvornicu elektroda i ferolegura, a ujedno su razgledali gradske spomenike. (ID)

OBAVIJEŠTI

»PUTNIK« ŠIBENIK
Prigodom Velesajma u Trstu, organizirana kombinirani izlet brodom i vlakom za Trst i Veneciju dana 30. VI. ov. god. Za sva obavještenja obratiti se u uredu »Putnika« Šibenik.

Od 1. VI. do 30. IX. priređuje svakodnevne izlete brodom i autobusom za slapove Krke.

»ŠIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Ž-182
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.
Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

GRADSKA KRONIKA

Okružnom privrednom sudu u Splitu

Podnijete prijave protiv nekih poduzeća

Tržna inspekcija pri NO-u šibenske općine podnijela je ovih dana prijave Okružnom privrednom sudu u Splitu protiv nekih poduzeća zbog kršenja zakonskih propisa. Tako je poduzeće za promet i preradu žitarica »Krka« vršilo prodaju krušnog brašna po višim tim kalkulativnim cijenama, pa je izigravanjem postojećih propisa ostvarilo imovinsku korist u iznosu od 752 hiljade dinara. Sličan prekršaj učinilo je i veletrgovačko poduzeće »Sloga« koje je za nabavljanje suhomesnatu robu bilo dužno podnijeti svu potrebnu dokumentaciju Saveznom uredu za cijene. Međutim, ono to nije učinilo.

Prijava je nadalje podnijeta protiv splitskog poduzeća »Riba«, čija je otkupna stanica u Šibeniku bez ikakvog odobrenja osnovala jednu takvu stanicu u Murteru i na taj način protupravno obavljala otkup ribe van područja šibenske općine. Otkupna stanica u Šibeniku je također, iznajmljujući privatne motorne čamce, vršila otkup ribe uz obalni pojas od Rogozišće do Kornatskih otoka. Trgovačko poduzeće »Voće« jedno

izvjesno vrijeme prodavalo je ještivi krumpir za sjemenski, pa je time dovelo do potrošnje u zabunu. Uzgred je napomenuti da razlika u nabavnoj cijeni između ještivog i sjemenskog krumpira iznosi gotovo 30 dinara po kilogramu. Zbog toga prestupa Okružni privredni sud kaznio je to poduzeće sa 20 hiljada dinara globe, dok direktor i komercijalni rukovodilac istog poduzeća moraju platiti svaki po 3 hiljade dinara.

Sudu je predano i beogradsko ugostiteljsko poduzeće »Takovski grm«, koje je putem svog stalnog službenika u Šibeniku vršilo otkup ribe na ovom području, iako je poznato da otkup ribe mogu isključivo obavljati poljoprivredne zadruge. (JJ)

Iz kancelarije Suca za prekršaje

Cigani kažnjeni zatvorom

Prije mjesec dana na područje našeg grada i kotara stigla je grupa od stotinjak cigana »čergaša«. Većina građana je na ovaj »posjet« gledala s nepovjerenjem, što se kasnije pokazalo sasvim opravdano. Od velikog broja sitnih prijevара, krađa i tučnjava, suca za prekršaje su podnesene prijave samo za one slučajeve, koje su zaobilježili organi Narodne milicije.

Salko Ahmedović, Latif Ahmedović i Murat Halilović su kažnjeni po 5 dana zatvora, zbog izgređna na željezničkoj stanici oko podneva 7. ovog mjeseca. Nakon svađe potukli su se kamenicama i drvenim predmetima, koji su se nalazili u blizini. Baš u taj čas je iz Perkovića naišao putnički vlak. Putnici su čekali punih deset minuta da izđu, jer je kamenje letjelo na sve strane. Tučnjavu je prekinuo milicionar.

Mustafa Halilović je jedan od rijetkih, koji su kažnjeni zbog prošnje, iako su mnogi učinili taj prekršaj. Uхваćen je 8. V u Dubravi i kažnjen sa tri dana zatvora.

Naročitu teškoću organima Narodne milicije činili su cigani bez legitimacije, koji su ih namjerno uništili, kako bi otežali utvrđivanje svog identiteta. Jedan 18-godišnji mladić je pokidao legitimaciju da bi izbjegao predvojničku obuku. Kažnjen je sa pet dana zatvora.

Zadnje ciganske porodice su napustile Šibenik prije nekoliko dana i otišle u pravcu Kaštela. Z

Epilog tučnjave u »Krki«

6. svibnja u luci se nalazio brod trgovačke mornarice SAD »William H. Carruth«. Tri njegova mornara: Haawkins Thomas, Sawyer Dalvin i Pound Victor su po danu obišli mnoge šibenske gostionice i naveče se prva dvojica uputila prema hotelu »Krka«, a treći negdje prema Docu.

Prva spomenuta dvojica su u »Krki« primijetila svog mašinistu s jednom ovađenjom djevojkom i da bi se s njim našalili, u lice su mu bacili sladoled. Odmah je došlo do tučnjave, u kojoj su prevrnuti i neki već servirani stolovi sa večerom. To je revoltiralo i naše građane, pa se stvorio opći metež, letjele su sjedalice, tanjiri, flaše i sve što je nekome došlo pod ruku. Miroslubivi posjetio su se posakrivali po ugloviima, a oni koji su mogli napustili su dvoranu.

Onaj treći mornar naišao je u Docu na kamion splitskog poduzeća »Elektroprenos«. Kad je na njemu razbio sva stakla, počeo je kamenjem gadati okolne prozore. Srećom, ubrzo je naišao milicionar.

Sve se završilo pred stolom suca za prekršaje. U »Krki« je šteta iznosila 78.000, što su morali nadoknaditi, a kazna im je iznosila 8.000 Din svakome. Popravak kamiona je koštao 23.600 Din, a kazna 5.000 D'n. (Z)

Osuđena zbog prosjačenja

Tko od nas nije sa sažaljenjem pogledao nemoćnu stariću s crnim seljačkim rupcem i ogrtačem od grubog sukna, s nemoćno ispruženim dlanom i molećivim izrazom u očima za milostinju, dok je drugi rukav prazno visio i buduo u nama suosjećanje s jednom ljudskom tragedijom. Svatko je stariću bez ruke nešto dao, ona je jednako stajala na ulici, reklo bi se: jedva životari. Rodena je 1893. u trogirskoj općini, a ime joj je Ivanica Oštrić. Kad bi i godnje prosjačenja uračunavali u radni staž, Ivanica bi uskoro dobila penziju, jer se tim zanatom bavi još od 1934. godine, kad joj je umro muž i kad je ostala s četvero nejakie djece i s toliko zemlje, da je nije mogla ni prehraniti. Prohujale su ratne godine, i donijeta je agrarna reforma, po kojoj je i Ivanica dobila zemlju. Tada je najstariji sin bio već sposoban da se brine za porodicu, ali je Ivanica odlučila da se i dalje bavi starim zanatom. Na taj način je došla do novca, kojim je kupila još nešto zemlje, tako da se sad računa kao srednje imućni seljak. Istim novcem je školovala i djecu. I danas, kad stariji sin ima vlastitu fotografsku radnju u Beogradu, kad se drugi sin također fotograf nalazi u vojsci, kad je treći u naponu snage i obrađuje zemlju, kad joj je kći udata za državnog službenika, dan-na Ivanica još prosii.

Kad je privedena na stanicu Narodne milicije, kod nje je nađeno 11.600 Din. To je, kako je tamo utvrđeno njena višednevna zarada. Ne može se zamisliti da su djeca, zbog kojih se majka i prihvatila tog posla, koji ruši čovječje dostojanstvo, toliko nezahvalna da je ne bi barem uzdržavala. Pretpostavlja se, da se starića time bavi jednostavno zbog toga, što joj se taj posao isplati. Sudac za prekršaje ju je kaznio sa 25 dana zatvora. (Z)

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!
U Šibeniku je tismo. Vrućina dolazi punon paron, a u gradu, za tako reći, nema msta za razladiti se.

Zimi ne smeta tismoća ni u stanovima di ima puna svita, ni u kalemari kada se šeta, ni u kafanama (boje reći: kafani), ni na zabavama. Stisneš se, pa ti je deboto i lipo. Ali liti...

E, liti — za lito se oće puno msta. Tako smo ovi dana od otomen stali razgovarati, jerbo je situacija, da se tako izrazimo, u tomen pogledu zabrinjavajuća.

Mi, šta sidimo na ovin klupaman na rivi, za pravo reći, ne moremo se puno tužiti. Općina nan se pobrinila, da moremo lipo ladovati, srkati morskou ariju i baciti po koji razgovor, ali ima svita, šta jin se ne samo nisu omilili ovi naši razgovori, nego ima i taki da jin prosto nije drago siditi na ovin klupaman. Više volu diravati i kada se umoru, onda sisti u kafanu štokod popiti, pa i zabalati (mladi) na friškoj ariji — A di će taki ovoga lita? — upitali smo se.

»Narodne kafane« više nema. Di će sav svit šta bi se tamo liti kupija? Za ovo lito ostaje oli se pehjtati na Šubićevac, oli u »Krku«.

A »Krka« je tiska u svakomen pogledu, kako u onomen u svitlosti od petka na noć, kada su na sektoru »Krke« i okolni ulica letile boce, stine, pucale laštre, parale se košuje, pritrpija svakojaki stra i slično (niki pridlažu da ne bi bilo zгореga da kafana osigura kod DOZA imovinu i zdravlje svoji gosti, ka šta čini ferata za svoje putnike), — tako i u onomen običnomen, da gosti ne moru dobiti katrige, nego se vrtu okolo i pazu kada će se digniti kokod šta ranije ide kući, pa da onda sidu na njegovo msto.

— Nisu mogli metniti još koji stol, da se baren sada, u početku, judi ne bi turali! — prikorno će jedan na račun ote kafane.

— Dobra taktika! — na to će drugi. — Na ovi način domaći će se istrenirati za vaaanje msta usrid lita, kada nalvala bude sa svi strana...

Ma ima jedna druga mira, koja se već sada čini u naporu, da judiman ne bi bilo ža kada ostanu brez msta.

Tako se nikidan poveja vaki razgovor u »Krki« između jednoga gosta i jednoga od kafane:

Gost: — Ovo je piće vruće!
Oni od kafane: — Frižider nan je pokvaren.
Gost: — Daite, onda, bokun mraza!
Oni od kafane (raširi ruke): — Zaključak je da se led ne daje...

Ima i drugi tismi tačaka u Šibeniku u vezi s liton, ka šta je ona u pogledu kupališta, privoženja na kupalište, kabina koji nema na Martinskoj (niki se svlaču u kondotu!) a na »Jadriji« je svak ne more dobiti, oli je dobiše sa sustanarom s kojim se ne more viditi (lipog li onda litovan!) i slično, ali od ovin temaman čemo kožon drugon prilikon, ako nas razgovor i potriba na oto navede, pa te sada, druže uredniče, lipo pozdravimo uz stisak ruke
Mi sa klupa na rivi

ŠIBENIK kroz jedan

NARODNO KAZALISTE MATIČNI URED

ROĐENI
Marko, sin Vinka i Marije Jurković; Davorka, kći Ante i Ruže Miliša; Ivica, sin Ante i Katarine Čapalija; Edita, kći Roka i Nedjeljke Mišura; Jadranka, kći Krešimira i Ružice Čiimir-Burić; Milan, sin Andrije i Ane Ivaz; Nada, kći Jure i Marije Džale; Joško, sin Dinka i Zlatke Jakovljević; Josip, sin Ante i Marije Čobanov; Dragica, kći Jose i Zorke Huljev; Vinko, sin Orlović Tereze; Damir, sin Božidara i Rubine Crvelin; Elza, kći Ivana i Milene Crnica; Nevenka, kći Josipa i Danice Abramac; Dušanka, kći Nike i Milke Pavašović; Božena, kći Milana i Milice Raić; Zdravko, sin Grge i Anđelke Papak; Tanja, kći Jure i Vjere Barišić; Predrag, sin Ivana i Šinke Matičev; Jadran, sin Josipa i Ljubice Mirković-Čižmirko; Neven, sin Dane i Marije Protega; Joško, sin Smolje Vinke; Josip, sin Marka i Milke Čalet; Ljubica, kći Marijana i Ane Ljubčić; Nada, kći Petra i Omerke Meić i Stipe, sin Svetlina i Antice Skorić.

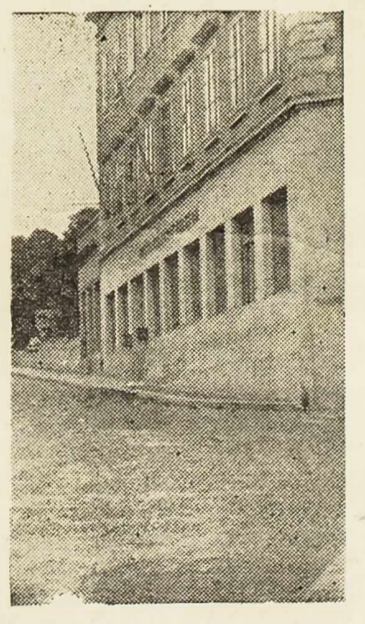
VIJENČANI
Jakovljević Miše, građevinski tehničar — Travica Marija, službenik i Petreš Svetko, šamoter — Bukić Mirjana, domaćica.

UMRLI
Gojanović Dragica pok. Ante, stara 62 god. i Radić Fila rod. Radić, stara 73 god.

DEŽURNE LJEKARNE
Do 31. V. II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 1.—4. VI. I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera francuskog filma — JULIETTA — Dodatak: Filmske novosti broj 19. (do 1. VI.)
Jugoslevenska kinoteka prikazuje mađarski film — VIZIJA NA JEZERU — (2-3. VI.)
Premijera američkog filma — LJUBAV SA STRANCEM — Dodatak: Filmske novosti br. 20. (4-5. VI.)
SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — LUDI PODVIG — (do 30. V.)
Premijera sovjetskog filma u bojama — TAJNA DVA OCEANA — (31. V. - 5. VI.)

Upravni odbor trgovačkog poduzeća »KONZUM« — ŠIBENIK

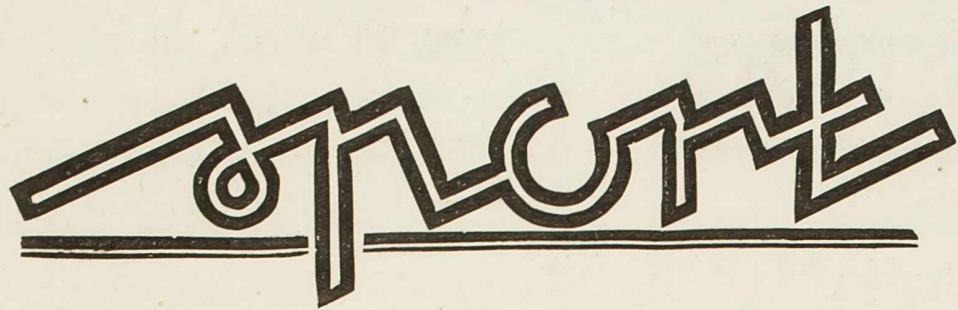
RASPISUJE NATJEČAJ

ZA POPUNU RADNOG MJESTA REFERENTA NABAVE

UVJETI:
Ekonomski tehnikum ili njemu ravna škola sa najmanje 5 godina prakse na poslovima komercijaliste u struci živežnih namirnica; ili
Priznatu stručnu spremu visokokvalificiranog radnika u trgovini u struci živežnih namirnica ili srodne struke; ili
Priznatu stručnu spremu kvalificiranog radnika u trgovini sa najmanje 5 godina prakse na poslovima komercijaliste u struci živežnih namirnica ili srodne struke.
Rok dostave molbi 15. VI. 1958. godine.
Molbi priložiti potrebne dokumente kojima se dokazuje stručna sprema i staž u struci, uz opis kratke biografije o zaposlenju.

MALI OGLASNIK

TRAŽI SE KUĆNA POMOĆNICA za manju obitelj. Za ostale informacije upitati: Borisa Kidriča 105/II. od 14 do 19 sati.

U čast Dana mladosti

Brojna natjecanja

„Krka“: dobre perspektive

U Splitu je 25. i 26. o. mj. održan završni dio majske regate u čast rođendana druga Tita. U nedjelju su nastupili četverci bez kormilara i osmerci, a u ponedjeljak četverci sa kormilarom. U tri četverca bez kormilara nadmoćno je pobijedila »Krka«, drugi je »Mornar« za dvije dužine iza pobjednika, treći je »Gusar«, dok je zagrebačka »Mladost« odustala. U tri osmerca nastupili su samo čamci »Mornara« i »Krke«. Pobjedu je iznio »Mornar« dok je »Krka« bila za 3 sek. slabija. U ponedjeljak su veslači četverci sa kormilarom. Prva na cilj stigla je »Krka« i to 15 sek. ispred četverca »Gusara«. (Z)

„Mornar“ najbolji

U nedjelju 25. o. mj. održana je u šibenskoj luci jedriličarska regata u trokutu, na kojoj su nastupili slijedeći jedriličarski klubovi: »Zal« (Betina), te domaći »Val« i »Mornar«. U regati je učestvovalo 25 brodova s oko 40 takmičara. Vjeter je za čitavo vrijeme regate bio slab, ali ipak u svakoj klasi vodile su se ogorčene borbe za svako mjesto. U klasi »Zvijezda« pobjeđio je Stanko Belamarić »Mornar« Šibenik, drugi je Damir Štrkalj (Val - Šibenik), a treći Leo Bilić (Zal - Betina). U L-5 klasi pobjeđio je Josipje velike brate Ante Skorin (Mornar - Šibenik), drugi je Šime Kronja (Zal - Betina), a treći Vice Vukov (Mornar - Šibenik). Najzanimljivija borba vodila se u klasi O-Yola, gdje je pobjeđio Fabijan Vidović (Val - Šibenik) nakon diskvalifikacije Cnotija. Krste Olivari zauzeo je drugo mjesto, a Šupuk, Cnotić i Berović dijele od trećeg do petog mjesta. U klasi »Sjajka« borba je bila samo na momente zanimljiva. Pobjeđio je Miljenko Jurković, drugi je Niko Periša (oha Mornar). Organizatori ove jedriličarske regate »Val« i »Mornar« uručili su pobjednicima ukusne pokale. (S)

Seoske partizanske igre

Došao je veliki dan kome su se toliko veselili i za kojega su se brižljivo pripremali seoski omladinci, članovi društava »Partizan«. Izjutra 24. maja otpočelo je na igralištu »Dinare« slavlje i takmičenje, koje je svečano otvorio drug Nine Popović, predsjednik Općinskog saveza »Partizana«. Omladina se natjecala za prelaznu zastavu što ju je laniske godine osvojilo društvo »Partizan« iz Strmice. U seoskim partizanskim igrama sudjelovali su omladinci iz Golubića, Kosova, Očestova, Padena, Radučića, Strmice, Vrbnike i Zagrovića. Natjecanje je obuhvatilo slijedeće discipline: bacanje kugle, skok u vis i smjesta, trčanje na 100 metara, potezanje kornopa i odbojka. Prelaznu zastavu osvojila je ekipa iz ustanickog sela Očestova. Drugo je mjesto pripalo omladincima Kosova, treće Strmice. Zatim slijede Vrbnik, Padena, Zagrović, Radulić i Golubić.

Pionirski višboj

Nakon seoskih partizanskih igara nastavljeno je takmičenje u pionirskom višboju na kome su nastupili, pored pionira iz Knina, i pioniri iz 7 seoskih društava »Partizan«, tako da je preko stotinu malihana sudjelovalo u raznim disciplinama. Najviše uspjeha imali su pioniri iz Vrbnike koji su osvojili prvo mjesto. Drugi su pioniri iz Zagrovića, a treći su iz Golubića. Pioniri iz Knina nalaze se tek na četvrtom mjestu, a zatim redom dolaze oni iz Padena, Strmice, Očestova i Radučića.

Ova takmičenja pokazala su mnogo bolje rezultate, a zapažen je i veći broj učesnika. Matično društvo iz Knina u pripremama za ove igre pružilo je seoskim društvima veliku pomoć. Potrebno je istaknuti drugove Todu Čeko i Božidara Pulčića, koji su lično pridonijeli za nastup na općinskom sletu »Partizana«. (NR)

U nekoliko redaka

RADNIČKA SPORTSKA DJELATNOST

U II. kolu kuglaškog takmičenja radnih kolektiva najviše uspjeha su imali igrači »Šipada«, koji su oborili 303 čunja. U ovom natjecanju na I. mjestu nalazi se radni kolektiv poduzeća »Velimir Škorpić« sa 560 oborenih čunjeva, dok je na II. mjestu »Šipad« sa 502 oborena čunja i t. d. (Z)

PRVENSTVO GIMNAZIJE U STOLNOM TENISU

U II. kolu stolno - teniskog prvenstva gimnazije postignuti su slijedeći rezultati: VI.a - V. 5:1, VI.b - VII. 5:0. Na prvom mjestu nalazi se ekipa VI.a razreda sa 4 boda, drugo i treće mjesto zauzimalju ekipe VI.b i VII. razreda sa 2 boda. Na posljednjem mjestu je ekipa V. razreda. U zadnjem kolu sastaju se VI.a i VII., te VI.b i V. razred. (Z)

UVJEŽBAVAJU SE SASTAVI ZA SLET »PARTIZANA«

Društva za tjelesni odgoj »Partizan« u Drnišu i Siveriću uzburano vrše pripreme za nastup vježbača na sletu u Šibeniku. Na generalnim vježbama učestvovali će 200 vježbača u Drnišu i stotinu u Siveriću. Izabrani najbolji vježbači sudjelovat će na Kotarskom sletu. Za Kotarski slet »Partizana«, privredne organizacije Drniša dodijelile su novčana sredstva. (m)

RAD »PARTIZANA« U VRBNIKU

Prigle nekoliko godina u Vrbniku je osnovan »Partizan«. Za rad toga društva vlada veliki interes među omladinom, pa je zbog toga ono aktivno od svog osnutka. Članovi društva vrše opsežne pripre-

jeli da su ta takmičenja kvalitetno uspjela. Organizacija je također bila na visini.

Uspjeh strijelaca u Drvaru

U čast Dana mladosti ekipa streljačke družine »Zdravko Bego« Šibenik učestvovala je na tradicionalnom streljačkom natjecanju u Drvaru, koje se održava svake godine. Najboljoj ekipi na ovom takmičenju dodjeljuje se prelazni pehar Streljačkog saveza Republike B i H. Uzelo je učesća ukupno 13 ekipa, sa 65 strijelaca. Takmičilo se samo u jednoj disciplini — vojnička puška — težeći stav (velika serija). Redosljed ekipa nakon takmičenja je bio: 1. Teslić sa 741 krugom, Zenica sa 726, Šibenik sa 705, Dobjoj sa 696, Gospić sa 681, Derventa sa 676, Drvar sa 668, Zlata sa 661, Mostar sa 640, Knin sa 631, Jajce sa 587, Bihać sa 577 i Grahovo sa 530 krugova. U pojedinačnom plasmanu pet prvih mjesta zauzeli su: Novaković Leo — Dobjoj sa 163 kruga, Glumčić Milan — Knin sa 158, Pešić Mirko — Zenica sa 157, Lučić Zvonko — Teslić sa 156, peto mjesto dijele Manošić Slavko — Drvar i Bura Ante — Šibenik sa 154 kruga. Ekipa Šibenika nastupila je u sastavu: Bura Ante, Juričević Mišo, Nikolić Marko, Reskušić Josip i Antić Ante. Organizacija i prijem takmičara bio je bez zamjerke. Naročito je vrijedno naglasiti velik interes koji je vladao kod publike za cijelo vrijeme takmičenja, a koje je trajalo punih 5 sati.

Organizacija i prijem takmičara bio je bez zamjerke. Naročito je vrijedno naglasiti velik interes koji je vladao kod publike za cijelo vrijeme takmičenja, a koje je trajalo punih 5 sati.

Organizacija i prijem takmičara bio je bez zamjerke. Naročito je vrijedno naglasiti velik interes koji je vladao kod publike za cijelo vrijeme takmičenja, a koje je trajalo punih 5 sati.

UTAKMICA U MALOM RUKOMETU U ČAST DANA MLADOSTI SEŠ — REPREZENTACIJA JNA 23:16

U nedjelju u 10 sati je ispred I. osmogodišnje škole odigrana utakmica u malom rukometu između srednje ekonomske škole i reprezentacije JNA. Ova inače dinamična igra, zbog slabog vratara reprezentacije JNA pretvorila se u nezanimljiv susret, jer je odmah bilo jasno tko će biti pobjednik. Pobjednička momčad nastupila je u sastavu: Nadoveza, Stjepančić, Kokić, Runić, Knez, Parat, Kalauz. Najbolji na terenu bio je Kalauz, koji je sam postigao 10 zgoditaka. (Z)

ŠAHOVSKI MEČ

U čast rođendana druga Tita u Splitu je održan šahovski meč između omladinskih ekipa splitskog »Mornara« i »Šibenika«. Susret je održan na deset ploča, a završio je rezultatom 8:2 u korist splitskih omladinaca. Uzvratni susret odigrat će se u nedjelju 1. lipnja. (Z)

PRVA NOGOMETNA ZONA

PRIJE POSLJEDNJEG KOLA

Poslije punih 15 dana pauze u nedjelju će se odigrati posljednje kolo prvenstva Prve zonske lige. Na rasporedu se nalaze ovi susreti: Varteks — Šibenik, Branik — Lokomotiva, Odred — Trešnjevka, Elektrostroj — Jadran, Segesta-Uljanik i Metalac - Ljubljana. Susret ovog kola Rijeka — Orijet odigran je ranije, te je završen pobjedom »Rijeka« sa 8:0. Prošlog tjedna su odigrana dva ponovljena susreta i to Lokomotiva — Branik 1:0 i Odred — Branik 2:0.

TABLICA

Rijeka	26	20	2	4	74:18	42
Lokomotiva	25	17	4	4	55:22	38
Trešnjevka	25	15	2	8	39:26	32
Varteks	25	13	4	8	47:35	30
Odred	25	13	3	9	36:27	29
Šibenik	25	12	4	9	42:32	28
Branik	25	13	1	11	53:40	27
Elektrostroj	25	10	6	9	42:38	26
Segesta	25	9	9	13	33:53	21
Ljubljana	25	9	2	14	42:50	20
Metalac	25	8	4	13	33:48	20
Orijent	26	6	3	17	27:65	15
Uljanik	25	6	2	17	26:58	14
Jadran	25	2	6	17	21:58	10

puška - ZANIMLJIVOSTI - zabava

TOKIO — NAJBUČNIJI GRAD NA SVIJETU

Glavni grad Japana drži jedan neobičan — za njegove stanovnike — rekord: njegove ulice najbučnije su na svijetu. Japanci larme na njegovim ulicama iznosi 99 fonova, što je čak i za današnji vijek motorizacije pravi užas i opasnost za čitav nervni sistem. Buka koju proizvodi jedan raketni avion iznosi 112 fonova. Lako je onda zamisliti kako se osjećaju stanovnici Tokija kad stalno moraju da slušaju buku koja je samo za 13 fonova manja od tujnjave reaktivnog aviona. Uzrok ovolike larme su mnogobrojna vozila čiji soferi smiju, bez ikakvih ograničenja, da upotrebljavaju automobilske sirene.

GAJGEROV BROJAČ ZA BORBU PROTIV MALARIČNIH KOMARACA

U Sjedinjenim Američkim Državama poduzeti su pokušaji da se u borbi protiv malarije upotrebe Gajgerovi brojači koji treba da posluže za otkrivanje legla komaraca anofelasa. U ovom cilju u stajaće vode i močvare u malaričnim krajevima polaže se hrana za komarce koja sadrži radioaktivne kemikalije. Komarci koji se izlegu u tim krajevima toliko su puni radioaktivnosti da Gajgerovi brojači počnu da otkucavaju čim se čovjek približi kojem leglu anofelasa.

UGLJENA PRAŠINA UBRZAVA TOPLJENJE LEDA

Da bi se ubrzalo topljenje leda na sovjetskim obalama Sjevernog Mora, na ove oblasti baca se iz aviona pijesak pomiješan s ugljenom prašinom. Na ovaj način sovjetskim stručnjacima pošlo je za rukom da početak broskog saobraćaja pomiere unaprijed za nekoliko dana. Ovaj metod ustvari je samo praktična primjena starog iskustva da crna boja znatno jače upija sunčevu svjetlost, čime se i ubrzava topljenje leda pod tankim slojem pijeska obojenog crnom ugljenom prašinom. Zahvaljujući tome, ove godine izbjegnuto je nagomilavanje ledenih santi na ušću rijeke Dvine. Zapravljanje ugljenom prašinom primjenjuje se i na Kavkazu i Pamiuru da bi se ubrzalo proljetno otaplavanje glečera i dobila voda potrebna za blagovremeno obavljanje poloprivrednih radova.

OSVJETLJAVANJE ZEMLJE

IZ JONOSFERE

Obimna proučavanja atmosfere i njenih pojedinih slojeva, koja se sprovode u okviru Međunarodne geofizičke godine, dovela su do zaključka da se noćno nebo može učiniti znatno svjetlijim no što je prirodno uslijed čega bi tokom noći i na površini Zemlje bilo mnogo svijetlije. Ovu teoriju naročito zastupa V. Bejli (V. Beiley), profesor univerziteta u Sidneju (Sydney). Prema njegovim proračunima moguće je da će se pomoću odašiljanja jakih radio-talasa, čija bi talasna dužina iznosila oko 240 metara, postići da gasovi koji lebe na visini od oko 100 kilometara svijetle i da tom svjetlošću obasjavaju i površinu naše planete.

OLOVKA ZA PISANJE PO GLATKIM POVRŠINAMA

Olovke za pisanje ne sadrže — kao što je to već ustaljeno poznato — olovo, već grafit. Međutim, pomoću tih olovki ne može se pisati po glatkim površinama, kao što su to, naprimjer, staklo, glancpapir, polivinil, lakirano drvo ili poliran metal. Ovaj nedostatak olovki koje svakodnevno upotrebljavamo odstranila je jedna njemačka firma iz Nirnberga, i to na taj način što je grafit, koji čini srž olovke, obradila pomoću naročnog tehnološkog procesa, što se čuva kao poslovna tajna. Tako će se u buduću običnom olovkom moći pisati i po najuglađenijoj površini samo ako je ona dovoljno svijetla da se na njoj vidi trag koji grafit ostavlja.

PISAČA MAŠINA KOJA ISTOVREMENO OTKUCAVA ENGLJSKO I BRAJOVO PISMO

Japanski pronalazač Masaharu Vataru konstruirao je mašinu za pisanje koja istovremeno otkucava tekst na engleskom jeziku i engleskim pismom i taj isti tekst ispisava Brajovom azbukom za slijepe. To je druga pisača mašina kod koje se istovremeno, pored o-

bičnog teksta, dobija i njegova »kopija« ispisana azbukom za slijepe. Naime, Masaharu Vataru izradio je ranije pisaču mašinu za istovremeno kucanje japanskim i Brajovim pismom. Svoj posljednji pronalazač namjerava da pošalje na dar Heleni Keler, gluhoj i slijepoj američkoj književnici.

Na svojoj neobičnoj pisačkoj mašini ovaj japanski pronalazač radio je još od 1951. godine želeći da omogući osobama koje vide da održavaju prepisku sa svojim slijepim poznanicima i bez znanja azbuke za slijepe.

UMJETNA ŠAKA S »NERVIMA«

Između ostalih eksponata u sovjetskom paviljonu u Brislu može se vidjeti i jedna »gvozdena šaka« koja pod djelovanjem bioelektričnih struja, nastalih uslijed moždanih impulsa, može da izvodi pokrete kao prava čovječja šaka.

Dovoljno je prikopčati naročitu narukvicu i u mislima zgrčiti šaku da bi se u isto vrijeme »gvozdena šaka«, koja je spojena s tom narukvicom, također zgrčila. Da bi se pokretima umjetne šake upravljalo, nije potrebno ništa činiti, već samo u mislima izvoditi željenu operaciju pa da je »gvozdena šaka« također izvede. Konstruktori »gvozdena šake« su inženjer Brejdo i ljekar Gurfinkel.

Na istim principima na kojima je izgrađena »gvozdena šaka« prikazana u Brislu, bit će načinjena i bioelektrična proteza za ruku na čijem se ostvarenju već radi. Pod djelovanjem bioelektrične struje, proteza će moći da pravi sve željene pokrete. Dalji planovi su: umjetne šake koje će »imati« i čulo pipanja, to jest pomoću njih moći će da se osjeća temperatura, tvrdoća i kvalitet površine koja se dodiruje

(Sedmi Sila)

Mali savjeti

ŽENE I NAOČARI

Žene koje nose naočare treba da paze da li oblik naočara odgovara njihovom licu.

U posljednje vrijeme sve se više nose naočari od kosti, ebonita ili plastične mase. Takve naočari po obliku odgovaraju sportskim toaletama. Osim toga ne padaju pri pisanju ili bilo kakvom poslu kad je glava sagnuta. Ovakve naočari imaju dobru stranu što koštaju manje od naočara čiji su okviri od plemenitih metala.

Pri nabavi naočara treba paziti da se ne oslanjaju samo na sedlo nosa, već i na obe strane nosa. Naravno drške treba da su dovoljno dugačke da ne smetaju ušima. Jer, ako su drške kratke, kod mladih osoba može se desiti da im pokvare normalan izgled ušiju.

Ako već nosite naočare koje se oslanjaju na sedlo nosa, a niste u mogućnosti da kupite druge, obavijete dio kojim se oslanjaju naočari na nos komadićem jelenske kože jer će vam u protivnom na nosu ostati tragovi.

Na sedlu nosa od pritiska naočara, stvaraju se ožiljci. Stvaranje ožiljaka dolazi uslijed nedovoljne cirkulacije krvi. Ako se na ovo ne obrati pažnja, poslije kraćeg vremena na tome mjestu stvorit će se mrke pigmentne mrlje koje se kasnije teško odstranjuju.

Najbolje je što češće skidati naočare, tj. kad god je to moguće, kod kuće, poslije prijedpnevnog rada, kada naočare skinete na sedlo nosa stavite mlak oblog od čaja od kamlice i držite ga pet minuta. Izbrisite zatim to mjesto komadićem vate i izmasirajte ga masnom kremom.

KAKO SPRIJEČITI UBODE INSEKATA

Tko se ljeti mnogo bavi u polju, bilo poslom ili iz zadovoljstva, mora da se čuva od uboda insekata. Poznato je da ujedeno mjesto na tijelu najprije počne da peče, a zatim da svrbi. Čišćenjem samo se povećava neprijatnost, a ujedeno prenosi nečistoća na ozljeđu. Takve infekcije imaju u ponekim slučajevima kobne posljedice.

Ako podete na izlet, ili kad kretnete na ljetovanje u tople krajeve, nemojte zaboraviti da poneseite sredstvo protiv ujeda insekata. Dobar je amonijak, mentol-spiritus ili tinktura od albe. Jednom od tih tekućina treba odmah ispriziti ujedeno mjesto, što će spriječiti svrab. A protiv oteka pomazu obložiti od burove vode.

Ali još važnija je predobrana protiv ujeda insekata. Kad se koža namaže uljem od karanfilića ili bilo kojim m'risnim uljem, insekti ne napadaju, jer ne podnose miris. Žene koje upotrebljavaju jakе mirise zaštićene su od insekata.

Insekti bježe od dima, od zapaljene cigarete i od raznih suhih trava.

I stan treba osigurati, naročito ako je pred kućom vrt. Najbolje je zaštititi prozore mrežom. Voće i druga jela ne možete držati u stanu otkriveno, a koštice, ljuske i ostaci voća i kolača odmah uklonite iz stana.

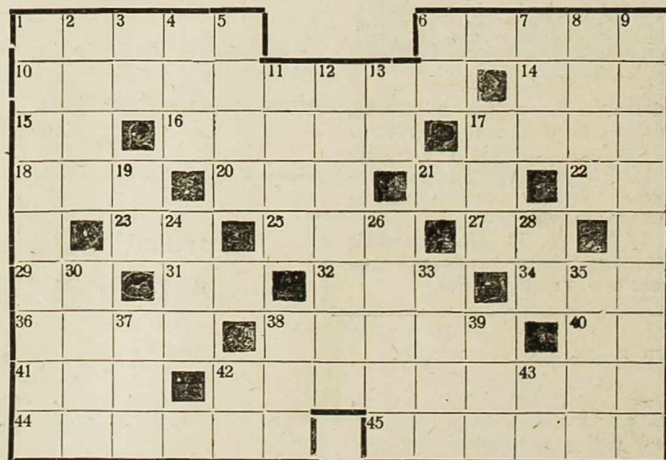
Za pokrivanje po mogućnosti, obavite takozvano zvono od stakla ili napravite sami od žice kostur zvona, i prevucite ga celofan paprom.

(Sedma Sila)

Križaljka

VODORAVNO: 1. drveno sedlo, 6. zankapanje, 10. izdržati, 14. telefonski zov, 15. kemijski simbol za silicij, 16. područja (turc.), 17. vrsta pjesme, 18. gorski vrh u Retijskim alpama, 20. pojam u nogometu, 21. imičjali židovskog književnika, 22. dva različita konso-

nanta, 23. lična zamjenica, 25. statua, 27. kemijski simbol za osmij, 29. kemijski simbol za gadolimij, 31. rijeka u SSSR, prtok Urala, 32. lomljava, 34. podzemna životinja, 36. uloga, 38. zdenac, 40. njemački prijedlog, 41. riječni otok, 42. zlobnici, 44. jedna akademski titula, 45. pritisak.

OKOMITO: 1. stari grad nedaleko Zagreba, vlasništvo Franje Tahija, 2. stara država u Aziji, 3. dva različita konsonanta, 4. vrsta papige, 5. otplata, 6. međunarodna automobilska oznaka za Filipine, 7. dio tekucine, 8. najgore društvo, 9. posjetilac, 11. krik, 12. dubrovački srebrni novac u XVII. stoljeću, 13. lična zamjenica, 17. muslimansko muško ime, 19. slovo grčkog alfabeta, 24. otac Sema, Hamma i Jafeta, 26. dostojanstvo, 28. krtica za sportski klub, 30. izumrjela ptica s Mauritiusa iz roda golubova, 33. vrlo važna čovječja i-

shrana, 35. patka, 37. pokost, 38. noćno zabavište, 39. računni 42. rijeka u Italiji, 43. međunarodna automobilska oznaka za Island.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: Vodoravno: 1. Knin, 4. Egis, 7. II, 8. dinamit, 14. Na, 15. Tao, 17. Zadar, 18. Bol, o, 19. la, 21. rat, 22. A (nton), I (ngolić), v. 23. lagani, 26. Alenka, 29. ova, 30. ikada, 32. Err, 33. V (ramec), A (nton), 34. slapovi, 36. IS, 37. alav, 39. tor, 40. Kata, 42. carevi, 43. imaljn (JV)